

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Lichtenthal 7

Langton, Stephen

Frankreich (?), [13. Jh.]

Zweites Buch der Chronik

[urn:nbn:de:bsz:31-35356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-35356)

Paulipomenon liber. i. in istum
 ti uetit. epitemen tantus ac ta
 luc. ut ably illo siquis sciam sep
 turum sibi uolunt arrogare
 se ipm uideat. Singula quippe nomina
 uncturalis uerbor. r. p. m. u. in regu li
 bur tanguntur hystorie. et innumerabael
 explicantur euangelii qouel.

Confortatus est
 ergo salomon filius dauid in
 regno suo. r. eo erat cum eo. r.
 magnificauit eum in excelsu.
 Precepit salomon uniuersis israeli. r. dunt
 et conuentionibus et ductibus et iudicibus omni
 bus. et principibus famularum. et abijt cum
 uniuersa multitudine in excelsum gaba
 on. dicitur tabernaculum fedetit p. qd
 fecit moyses famulus di in solitudine. Ar
 cham aut di adduxerat dauid de cariathe
 arm. in locum quem pparauerat ei. et
 ubi fuerat illi tabernaculum. hoc est in
 usm. Atare quoq. eneum qd fabricatus
 fuerat beselehel. filius uti. filij ut. ubi erat
 coram tabernaculo do. qd et requisit
 salomon et omnis ecc. Ascenditq. salomō
 ad altare eneum coram tabernaculo fe
 dit do et obtulit in eo mille hostias. Ecce au
 tem nocte apparuit ei d. s. Postula qd uis
 ut dem t. dixit salomon do. Tu fecisti cum
 dauid patre nro miam magna. et consti
 tuidi me regem pro eo. Hunc igit. d. s. r. ple
 atur sermo tuus quem pollicitus es dauid
 pat. nro. Tu enim me fecisti regem super po
 pulum tuum multu qui tam innumerabi
 lit. qm puluis terre. da m sapientiam r. in
 telligentiam. ut egrediar coram p. tuo r.
 ingrediar. Quis enim potest hunc p. h. n.
 tuum dignu qui tam grandis e iudicare.
 d. s. au d. s. ad salomonē. Quia hoc magis
 placuit cordi tuo et n postulasti diuicias
 et subum et glam neq. animaloz. q. te
 orunt. s. nec diu. uite plurimos. petisti
 au sapiam et sciam. ut iudicare possit po
 pulum meum super quem constitutus te
 regem. sapia r. scia d. m sunt t. diuicias
 au et subum et glam uolot. na ut nul
 lus in regib. nec an te. nec post te fuit
 similis tui. uenit q. salomon ab excelsu

† D'ificacōe et ordē tpli et d. d. a
 ē filamōi p. p. a

gabon in usm coram tabernaculo fedetit
 et regnauit super isrl. congregauitq. s. cur
 tus et equites. et fca sunt ei mille. cccc. cur
 r. xii. milia equitum. et fecit eos ēē in urbi
 bus quadrag. et cum rege thurim. Prebuiz
 rex argentum et aurum in usm quasi la
 pidel. et cedros quasi sicomoros. que nascūt
 in campibus multitudine magna. Ador
 cebantur aut ei et equi. de ogypto. et de ca
 a negotiatoribus regis qui ibant et emebat
 p. o quadrag. equoz. sexcentis argenteis.
 r. equū. c. l. Similr de uniuersis regibus gerhe
 orum et regibus syrie emptio celebratur.

Decreuit au salomon edificare
 domum nomni do. et palatium sibi
 et numerauit. hoc milia uiruz. portanti
 um thurim. et hoc. milia qui cedent
 lapides in montibus. p. postiq. eoz. ta milia
 sexcentos. et istos quoz ad nram regē tyri di
 cent. Sicut egisti cum dauid patre meo.
 et misisti ei ligna cedrina ut edificaret
 domum in qua et habitaret. sic fac mecu
 ut edificem domum nri do. si m. et conse
 crem eam ad adolendum incensum corā
 illo. et fumiganda aromata. et ad p. s. o
 nem panū sempiternam. r. holocaustoma
 ta mane et uespere. sabbatis quoq. r. neome
 nis et sollempnitatibus d. n. si nra in sempit
 num q. mandata sunt israeli. Domus aut
 qm edificare cupio magna ē. magnis enim
 d. n. super omni d. s. Quis ergo potit p. uale
 ut edificet ei dignam domum. Si celum
 et celi celoz. cupere eum n. queunt. f. n. ut
 ego sum ut possim ei edificare domum.
 s. ad hoc t. n. ut adoleatur incensum co
 ram illo. d. n. igitur in m. m. erudium q.
 nouit operari m. auro et argento. ere et fer
 ro. purpura. cocco. et uandō. et q. n. sci
 at scilicet celata cum h. n. artificibus quoz
 mecum hō in iudea et usm. quoz p. p. auit
 dauid pat. n. s. et ligna cedrina mitte m.
 et abigena. et thyna. et p. mea de libano.
 Scio enim qd sui tui nouit cede ligna
 de libano. et erunt serui nri cum seruis
 tuis ut paremur m. ligna plurima. Dom
 enim qm cupio edificare magna ē. n. n. ut
 et m. d. n. Preterea operariis que celant
 ligna seruis tuis dabo m. d. n. t. r. i. cho
 ros. xx. milia. et ordi choroz totidē. d. n.
 quoz lata. xx. milia. Dixit au hyrum rex

Scope 2



et. v. asinus. ut lauarent in eis omnia que in holocaustum oblatum erant. Porro in domo sacerdotes lauabuntur. fecit quoque et candelabra aurea. x. secundum speciem qua iussa erant fieri. et posuit in templo. v. ad orientem. et. v. asinus. nec si et in al. v. posuitque eas in templo. v. ad orientem. et. v. asinus. fialas quoque aureas. c. fecit et adunum sacerdotum. et basiliam cum gradibus. et hostiam in basiliam. quae reposita est foris mare posuit in late deo contra orientem ad meridiem. fecit autem hystrum lebetum quoque. et coeagnas et fialas. et compleuit omne opus regis in domo domini. hoc est columpnas duas. et epistolia. et capita. et quasi quam reiacula que capita tegunt super epistolia. malegramata quoque. xl. et reiacula. ij. ita ut vni ordines malegramatorum. singulis reiaculis iunguntur quae protegunt epistolia et capita columnarum. bases et fecit et conchas quas super posuit basibus. mare unum. bouesque. xii. sub mare et lebetis. et coeagnas. et fialas. Omnia uasa fecit salomon hystrum patris eius in domo dei. et ex mundissimo. In regione iordanis fudit ea rex margillo la terra. in thechoth et laedatha. Erant autem multitudo uasorum. innumerabilis. ita ut ignoraretur pondus eius. fecit quoque salomon omnia uasa domus dei. et altare aureum. et in al. et super eas panes propositionis. candelabrum quoque aureum cum lucernis suis ut luceret ante oraculum iuxta ritum exauis purissimo. et florentia quadam et lucernas. et forcipes aureas. omnia de auro mundissimo facta sunt. Thymiamathia quoque et thurbula. et fialas et mortaria ex auro purissimo et hostia celauit templi interitus. id est iuxta sedes et ostia templi fornicibus aurea. sicque completum est omne opus quod fecit salomon in domo domini.

Habuit quoque salomon in dedicatione omnia quae uenerat dauid pater suus. argentum et aurum et uniuersa uasa posuit in thesauro domus dei. Postque congregauit salomon omnes maiores natu israel. et cunctos principes tribuum. et capita familiarum de filiis israel in ierusalem ut adducerent archam federis deo de ciuitate dauid que est syon. Venit ergo ad regem omnis iuxta israel. id est sollempni. in die septimo. Cumque uenissent cuncti seniores israel. portauerunt leuite

archam et intulerunt eam. et omnem paratum tabernaculi. Porro uasa factuaria que erant in tabernaculo portauerunt sacerdotes cum leuitis. Hec autem salomon. et uniuersus ceterus israel. et omnes qui fuerant congregati ante archam immolabant arietes et boues absque ullo numero. tanta enim erat multitudo uictimarum. Et intulerunt sacerdotes archam federis in locum suum. id est ad oraculum templi. in sedibus super alas cherubim. ita ut cherubim expanderet alas suas super locum in quo posita erat archa. et ipsam archam tegerent cum uectibus eius. uectum autem quod portabatur archa. quod paululum longiores erant capita. parebant ante oraculum. Si uero quis paululum fuisset exintulisset. eos uide non poterat. fuit itaque archa ibi usque implente die. nichilque erat in archa aliud nisi due tabule quas posuerat moyses in ore. quoniam legem dedit deus filiis israel egredientibus egypto. et urna hanc manna. et uirga aaron que frondeuerat. Egredis autem sacerdotibus de sanctuario. omnes sacerdotes qui ibi potuerant inueniri sanctificati sunt. nec adhuc illo tempore uices et ministrorum ordo inter eos diuisus erat. tam leuiter quam cautores. id est et qui sub alaph erant. et qui sub eman. et qui sub isithym filii et fratres eorum. uestim. bini. cymbalis. et psalteriis. et cytharis concrepabant. stantes ad orientalem plagam altaris. et cum eis sacerdotes. c. xxx. canentes thubis. Igitur cunctis pariter et thubis. et uoce et cymbalis et organis et diuisi gratia musicorum. concinentibus et uocem in sublimem tollentibus longe sonitum audiebatur. ita ut cum dominum laudare cepissent. uide. confitemini domino quod bonus quoniam in eternum misericordia eius. impletur domus dei nube. nec possent sacerdotes ministrare ipsi caliginem. Compleuit enim gloria domini domum dei.

Tunc salomon ait. deus pollicitus est ut habitaret in caliginem. ego autem edificauit domum non eius. ut habitaret ibi impetuum. Et conuertit rex faciem suam et bene dixit uniuersae multitudinis israel. Nam omnis turba stabat intenta. et ait. Benedixit deus israel. qui quod locutus est dauid pater meo opere completum dixit. Adie qua edifica

desperare male

putum meum de terra egypti non elegi
 uitatem de cunctis tribubz isrl. ut edifi
 icaretur nra domus nri mo neq; elegi q
 qm alium uru. ut eet dno mpp mo u
 rabel. s; elegi isrlm ut sit nom meū i ea.
 r elegi dauid. ut constituerem eum super
 populum meū isrl. Cumq; fuisset uolu
 tatis dauid pat nri ut edificaret domū
 nomini dñi tñ isrl. dñe domini ad eum.
 Quia hec fuit uoluntas tua ut edifica
 res domū nri mo bene quidē fecisti ha
 bere hōemodi uoluntat. s; tu non edifi
 cabis domū. ueruntamē filius tuus qui
 egredietur de lumbis tuis. ipe edificabit
 domū nri mo. Compleuit ergo dō sermo
 nē suum quem locutus fuerat. et ego
 surrexi pro dauid patre nro. et sedi sup
 thronum isrl. sicut locutus ē dō. et edi
 ficauit domū nri tñ isrl. et posui in ea
 archam in qua ē pactum dō qd pepigit
 cum filiis isrl. Stetit ergo coram atq;
 dō exaudito uniuē multitudine isrl.
 r extendit manus suas. Siquidē fecerat
 salomon basim oneam. et posuit eam i
 medio basilice. hntem. v. cubitos longi
 tudinis. et. v. cubitos latitudinis. r tūc
 cubitos in altum. stetitq; super eam. et
 de incept flexit genibz contra uniuē
 multitudinē isrl. et palmis in celū le
 uatis ait. Domine dō isrl. non ē similis
 tui dō in celo r in terra qui custodit pac
 tum r miam cum seruis tuis qui am
 bulant coram te in toto corde suo. qui
 pstrant seruo tuo dauid pat nro. qamq;
 locutus fuerat ei. et que ore promiserat
 opere complecti. sicut et pter tpe pbat.
 Hinc ergo domine dō isrl. imple seruo
 tuo pat nro dauid quocunq; locutus es
 dō. Non deficiet exere uir coram me q
 sedeat super thronum isrl. ita tamē si cul
 toderint filij tui uiam meā. r ambula
 uunt in lege nra. sic r tu ambulasti corā
 me. Et nūc dñe dō isrl. firmetur sermo
 tuus que locutus ē seruo tuo dauid. Ergo
 ne credibile ē ut habitet dō cum hominibz
 super terram. Si celum et celi celoz nō te
 capiunt. qnto magis domus ista qm edi
 ficauit. s; ad hoc tm scā ē ut respicias
 orationē serui tui. et obsecrationē eius.
 Dñe dō nūc audiat pces quas fundit famu
 lus tuus coram te. ut a penat oculos tuos

super domum istam diebz ac noctibz sup
 locum in quo pollicatus es. ut inuocauerit
 nom tuum. et exaudies orationē qm ter
 uul tuus orat meo. Exaudi pces famuli
 tui et pp tuu isrl. quocunq; orauerit i loco
 isto. r exaudi de habitaculo tuo. id ē dō. et
 exaudire. Si peccauerit quispiam in pro
 prium suū. et uisire contra eū pauerit ve
 rit se q; maledō construxerit coram atq;
 in domo ista. tu audies de celo. et facies iu
 dicium seruoꝝ tuoz. ita ut reddat iū
 uiam suam in cap pum. et ulciscantur
 tui retribuēs ei scdm iusticiam suā. Si
 superuul fuit pp tuus isrl ad inimicos
 peccabunt ē. et conūsi egint pniam.
 r obsecrauerint nom tuū. et fuerint de p
 in loco isto. tu exaudi de celo. et p
 pccō pp tuu isrl. et reduc eos in terram
 qm dedisti eis. et patibz eoz. Si elanto ce
 lo pluuia nō fluxerit pp pccā pp. et de p
 fuerint in loco isto. et confessi fuerint nōi no
 r conūsi apōst filii cum eoz afflicti. exau
 di de celo domine et dimitte pccā serui
 tui et pp tuu isrl. et doce eos uiam bonā
 per qm ingrediant. et da pluuia recte
 qm dedisti pp tuo ad possidendū **fruges**
 si orta fuit in terra. et pestilentia erugo
 r aurugo. et locusta et bruch. et hoies
 uastant regionibz partat obcedunt ciui
 tates. omnibz plaga et infirmitat pes
 sit. si quis de pp isrl fuit de pccat cōgnos
 cent plagam et infirmitatē suā. r ex
 pauerit manus suas in domo hac. tu ex
 audi de celo de habitaculo iudez habitaculo
 tuo. et p
 al suas qual nosti cum hie in corde suo. tu
 enim solus nosti corda filioꝝ hominum. ut ti
 meant te r ambulent in uul tuu. cum
 tū diebz quibz uiuūt super facie terre q
 dedisti patibz nris. Seruus quoq; qui nō ē
 de pp isrl si uenit de terra longinq; pp
 nom tuū magnū. et pp manū tuā robur
 tam et bruchū tuū excedūm. et adorne
 rit in loco isto. tu exaudies de celo firmis
 simo habitaculo tuo. r facies cuncta pro
 quibz inuocauerit te ille peregrin. ut sciat
 omis pp tē nom tuū. r timeant te sicut
 pp tuus isrl. et cognoscant quia nom
 tuū inuocati ē sup domū hāc qm edi
 ficauit nri tuo. Si egressus fuit pp tu
 us ad bellū s; ad iuluros tuos p uia in q

VII

De orōe salomon



multis eos. adorabunt te contra uiam in qua curat hec qm elegisti et domus qm edificasti non tuo. tu gaudias de celo pre celis. et obsecrationem. et uisceribus. Si autem peccauerit t. neq enim e homo qui no peccet. et si uirtus fuit eis. et tunc dicit hostibus. et captiuos eos duxerunt inuam longin qm. uel certe qui iuxta e. et conuicta in corde suo. inuam ad qm captiuo ducti sunt. ege runt pntiam et departa te sunt inuam cap tuitatit sue dicentes. peccauimus in uita egimus. nuque fecimus. et uelut fuit ad te in toto corde suo et in uita aia sua. in im captiuitatit sue dicentes. peccauimus ad qm ducti sunt. et adorabunt te contra uiam de sue qm delecta patibz eoz. et uirtut qm elegisti. et domus qm edificasti non inuam tuo. gaudias de celo. hoc e de firmo habitaculo tuo pre celis. et facias iudiciu ordinatit ip tuo qm uel peccati. Tu es enim deus meus. Aperiatur queso oculi tui. et aures tue intente sunt ad oratione que fit in loco isto. Hinc ergo confurge domine deus noster iniquitatem tuam. tu et archa sanctificatiue. Sacerdotes tui dicit deus induant salute et sicut tui letentur in bonis. Dicit deus ne auertat faciem x tu. merito miaz. seruis tui.

VIII. Cumq complex salomon fundis pcos: ignis descendit de celo et deuorauit holocausta et uictimas. et imago dicit dicit impleo domu. neo poterant sacerdotes ingredi et plum do. q et omni fuit nesci uidebant descendente ignem. et glam do super domu. et corruerunt proum inuam super parietum statum lapide adomant. et laudauerunt dm qm bonus qm inuam mla eius. Sicut autem uictis ipse immolabant uictimas carnis dno.

Mactauit q rex salomon hostias hominum. duo milia. arietum. et. xx. milia. et dedicauit domum di rex et inuam ipse. Sacerdotes autem stabant in officio suis. et te uirtu inorganit carmentu di que fuit dauid rex ad laudandum dm qm inuam mla eius. ymnos dauid canentes p manibus suis. Sicut sacerdotes canebant thubul an eis. cunctusq istis stabat. Sanctificauit quoq salomd medium atq an templum do. Obtulit enim ibi holocausta. et adipe pacificoz. q altare eneu qd fecat no potat salute holocausta et sacrificia. et coque.

fecit ergo salomon sollempnitate in ipse illo. vii. diebz. et sollempnitate omni israh ann eo. est magna ualde. ab inuam e mach. usq ad torrente egypti. fecitq die octaua collam. eo qd dedicauit altare. vii. diebz et sollempnitate celebrante diebus vii. Indie uicesimo scio mlti septimi di misit populū ad tabnacula sua letantes atq gaudentes super bonum qd fecerunt do dauid et salomoni et israh ip suo. Cople uirtu salomon domū do et domum regis. et omnia que disposuit in corde suo ut faceret in domo dñi et in domo sua. et prospexit uirtu. Apparuit autem ei do nocte rait. Au diu oratione tuam et elegi locū istū in domū sacrificij. Si clausero celum et pluuia n fluxerit et mandatio et pcepto locute ut deuoret terram. et misero penitentia i populum meū. conuictus autem ipse nesci super quos inuocatum e nom meū. desertusq me fuit. et exquisit facie meam. et cogit penitentiam a uultu suo pessimus. et ego gaudiam de celo. et propicius ero peccatis eoz. et sanabo terram eoz. Oculi quoq nesci erunt apert. et aures mee recte ad oratione eius qui in loco isto orauit. Elegi enim et sanctificauit locum istum ut sit nomen meum ibi inuam. et permaneat oculi nesci et cor meū amebis diebz. Tu qd si ambulauit coram me sicut ambulauit dauid pat tuus et fecit iuxta omnia que pcepit. et iudicial mla iudicialq seruauit. suscitabo tribonum rogam tui sicut potu cecul ann dauid pat tuo dicit. Hic autem de luxpe tua uir qui sit pnceps in israh. Si autem aucti fuerit et dereliquerit iudicial mla. et pcepta nra que ppositi uob. ut ab euntis seruauerit dicit alienis. et aduare uirtu eoz. euellam uos de terra nra qm dediti uob. et domum hanc qm edificasti non ino pntiam a facie nra. et tunc cam in pntiam et in exemplum amictis populi. et domū ista erit in pntiam u inuam transeuntis. et dicent stupent. Quare fecit sic do tunc hinc. et domū hinc. Sicut debuerit. Quia dereliquerit do dm patrem suoz. qui eduxerit eos de terra egypti. et apprehendunt dicit alienos. et adu uirtu eoz atq colunt. tunc uenit sup eos inuam hanc mala.

Expleat aut. xx. annis postq edificauit

Quo aures dñi sunt
tibi rēpto ad dñm

uit salomon domum dñi et domū suam. ciuitates quas debent hyum salomon e-
 dificauit. et habitare fecit ibi filios isrl. Abyr
 quocq; memath saba et obtinuit eam. et e-
 dificauit palmuzim in deserto et alias ciui-
 tates munitissimas edificauit in emath. et
 in hithon superiorē. et bechorō isre-
 rodem. ciuitates munitas hithon portat et
 uectes. et scilicet uataarh et et omnes firmissimas
 urbes que fuerunt salomonis. cunctasq; ur-
 bes quadragarum. et urbes equitū omnia
 que uoluit salomon atq; disposuit. edifi-
 cauit in isrlm et in hymano et in uniuersa t-
 ra potestatis sue. omnemq; p̄lin quā de-
 lectus fuerit de egypt. et amozreth. et fere
 zeis. et eueis. et uebulat. qui si erant de
 stirpe isrl. de filiis eoz. et de postis quos
 non intēbant filii isrl. subingauit salomo-
 ni in tributis usq; in diem hāc. Porro de
 filiis isrl si posuit ut seruiret operib; re-
 gis. ipsi enim erant uiri bellatores et duces
 p̄m. et p̄ncipes quadragarū. et equum
 eius. Om̄s autē p̄ncipes exercitus regis salo-
 monis. fuerunt. cc. l. qui euadent p̄lin
 filiam d̄ pharonis transtulit de ciuitate
 dauid in domū qm̄ edificauerunt ei. Dicit
 enim. Non habitabit uxor n̄ra in domo
 dauid regis isrl. eo qd̄ sanctificata sit. q̄
 ingitā ē ad eam archa dñi. Tunc obtulit
 salomon holocausta dño super altare dō qd̄ ex-
 truxerunt ante portam ut per singulos dies
 offerretur in eo iuxta p̄ceptum moysi in lab-
 hats et in kalendis. et in festis diebus ter p̄
 annum. idē in sollempnitate azimorum
 et in sollempnitate ebdomada darū. et in sol-
 lempnitate tabernaculoz. et construxit
 iuxta dispositionē dauid pat̄s sui officia
 pat̄s sui officia sacerdotū in ministris suis
 et leuitas in ordine suo. ut laudarent et
 ministrarent coram sacerdotib; iux̄ ritū
 unius cuiusq; diei. et ianitores in diuisio-
 nib; suis per portam et portam. sic ē p̄ce-
 pent dauid homo dñi. nec p̄gressus sūt
 de mandatis regis tam sacerdotes quam
 leuite ex omnib; que p̄cepit. et inculto
 dñi thesaurorū. om̄s impensas pat̄ris
 hānt salomon. ex eo die quo fundati do-
 mum dñi usq; in diem quo p̄fecta est.
 Tunc abijt salomon in ahyon gabere et in
 ahyat. ad domum maris rubri q̄ est in tra-
 edom. Misit autē ei. hyum per manus

seruoz. suoz nauos et nauas gnatos mans.
 taberunt cum seruis salomonis tophyr.
 talimāq; inde. cccc. l. talenta auy. et adu-
 lerunt ad regem salomonē. **IX**

Regina quoq; saba cum audisset firmam sa-
 lomons. uenit ut temptaret eum. in-
 uigmarib; inuisa cum magnis opib; et ci-
 melis. qui portabant aromata. et auy plu-
 rimū. gemmasq; p̄ciol. Cumq; uenisset ad
 salomonē. locuta ē ei quecumq; erant ioco-
 de suo. et exposuit ei salomon omnia que
 p̄posuit. nec quidq̄m fuit qd̄ ei n̄ p̄spiciū
 fecit. Qd̄ postq̄m uidit sapiam s̄ salomonis.
 et domum qm̄ edificauit et abata mense eius.
 et habitacula seruorum et officia ministrorū. ei-
 et uestimenta eoz. p̄mēnas quoq; et uestes eoz.
 et uectimas qual immolabat in domo dñi. n̄
 erat p̄ stupore uita spes mea. Dicit ad regē.
 Quis sermo quem audiveram in terra mea de
 uiribus et sapia tua. Non credidim narra-
 tib; donec ip̄a uenisset. et uidisset oculi mei.
 et prolussim uix medietatē in sapientie tue
 fuisse narratam. uicisti firmam uirtutibus
 tuis. Beati uix tui. et si seruus tuus. h̄i qui as-
 sistunt coram te in om̄i q̄e et audiat sapia
 tuam. Dicit dō s̄ tuus uir d̄s qui uoluit te
 ordinare super thronū suum regē dñi t̄
 tui. quia diligis dō s̄ isrl. et uult seruire cū
 meū. idēo posuit te super eū regē ut
 facias iudicia atq; iusticia. Dedit autē regi. c.
 xc. talenta auy. et aromata multa nams.
 et gemmas p̄cio s̄simas. Non sunt aromata
 talia allata ut hec que dedit regina saba re-
 gi salomoni. et seruū hyum cum ser-
 uis cum seruis salomonis aduenerunt autē
 de ophyr. et ligna thyma et gemmas p̄cio
 s̄simas. de quib; fecit rex de lignis s̄licē
 thymū gnouit in domo dñi et in domo regis
 ceterasq; quoq; et p̄lata in domo dñi. can-
 toab; s̄simas uita sunt in terra uita lig-
 na talia. Rex autē salomō dedit regine saba
 cuncta que uoluit et que postulauit. multo
 plura qm̄ adulerat ad eū. Que reuersi
 abijt in terram suam cum seruis suis. Erat
 autē pondus auy qd̄ afferebatur salomoni p̄
 singulos annos. sexcenta h̄c. vi. talenta
 auy. excepta ea summa qm̄ legati ducet
 saz. gencuum et negociatores afferre con-
 suenerant. omnesq; reges arabie et s̄s̄
 pe tray. qui comparabant autē et argē-
 tum salomonis. fecit q̄ rex salomō. cc. h̄i

† Laudauit saba regis sapiam salomonis

habuit aureas de summa sexcentorum aurorum. qui inbasit singulis expendebantur trecenta quoque librae aureae. aureorum quibus tegebantur scuta singula. Posuitque ea rex in armamento quod erat confectum nemore. fecit quoque solum eburneum grande. et uestiuit illud auro mundissimo. sexque gradus quibus ascendebatur ad solum et scutum bellum aureum. et brachiola duo adhaerentes et duos leones stantes iuxta brachiola. et rali os. xii. leuinculos. stantes super vi. gradus eximie pariter. Non fuit tale solum in uniuersis regibus. Omnia quoque uasa conuiuii regis erant aurea. et uasa domus salomonis ex auro purissimo. Argentum enim in diebus illis pro nichilo deputabatur. Sicque nauis regis ibant in tharsis cum seruis hytam semel in annis. et deferrebat inde aurum et argentum. et hebraeos. et si meos. et pauos. Magnificatus est igitur salomon super omnes reges terrarum. diuiciis et gloria. omnesque reges terrarum desiderabant faciem uidere salomonis. ut audirent sapientiam quam dederat deus in corde eius. et deferrebant ei munera uasa argentea et aurea et uestes et aromata equos et mulos per singulos annos. Habuit quoque salomon. xl. milia equorum. mirabilia. et currum eorum. xlii. milia. condiditque eos in ierusalem. quod dicitur garum. et uixit rex in ierusalem. Exiit et postestare super cunctos reges a flumine eufra- te. usque ad terram pharaonis. id est usque ad terminos egypti. tantamque copiam habuit argenti in ierusalem. sicut lapidum. et cedrorum tantam multitudinem uelud siccomorum. quae nascuntur in campis. Adducebant autem ei equi de egypto cunctisque regionibus. Reliqua autem opera salomonis pauca. et nouissima. scripta sunt in uerbis nathan prophetae et in libris aochie sylonitis. multumque addo uidentur contra iheroboam filium nabath.

Regnauit autem salomon moriens salomon in ierusalem super omnem israhel. xl. annis. dormiuitque cum patre suo. et sepelierunt eum in ciuitate dauid. regnauitque pro iheroboam filius eius. Profecit etiam iheroboam illuc enim omnis israhel conuenit. ut constituerent eum regem. Quod cum audisset iheroboam filius nabath qui erat in egypto fugerat quippe illuc ante salomonem. statim reuersus est. uocauitque eum et uenit

cum uniuerso israhel. et locuti sunt ad iheroboam dicentes. Pater tuus durissimo iugo obpressit tuum iheroboam impera patre tuo. qui nobis grauem imposuit seruitutem. et paululum te onere subleua. ut seruiamur tibi. Qui ait. Post tres dies reuertimini ad me. Cumque abisset propheta inuit consilium cum senioribus qui steterunt coram patre eius salomone. dum adhuc uiuere dicerent. Quod datus consilium. ut respondeam prophetae. Qui dixerunt ei. Si placuit prophetae huic. et tenuerit eos uerba deus. seruiemur tibi omni tempore. At ille reliquit consilium senum et cum iuuenibus tractare cepit. quod est conuicti fuerant. et erant in similitudine dyaboli ad eos. Quid uobis uidetur. uel responde. quid debeo prophetae huic. qui dicit michi. subleua iugum quod imposuit uobis pater tuus. At illi responderunt ut iuuenes et nutus cum eo in delictis. atque dixerunt. Sic loquitur propheta qui dicit tibi. pater tuus. ut aggrauauit iugum nostrum tu subleua. et sic respondebit eis. conuicti uiginti. grossior est lumbis patris mei. Pater meus imposuit uobis iugum graue. et ego manus uestras apponam. Pater meus cecidit uos flagellat. ego uero cedam uos scorio. Et si adqueuit propheta. Erat enim uoluntas dei. ut compleretur sermo eius quem locutus fuerat per manum aochie sylonitis ad iheroboam filium nabath. Populus autem uniuersus rege duriora dicente sic locutus est ad eum. Non est nobis propheta dauid. nec hereditas in filio ysaie. Reuertere in tabernacula tua israhel. tu autem pasce domum tuam dauid. Et abiit israhel in tabernacula sua. Super filios autem israhel qui habitabant in ciuitatibus iuda regnauit iheroboam. qui factus rex iheroboam ad iram qui prope erat tiberis. et lapidauit eum filii israhel. et mortuus est. Porro rex iheroboam curram fecit nauis ascendere et fugit in ierusalem.

Regnumque israhel ad domo dauid usque ad diem hanc. factum est autem cum audisset omnia israhel quod reuersus esset iheroboam. miserunt et uocauerunt eum congregato ceteris. et constituerunt regem super omnem israhel. nec secutus est quisquam domum dauid prope tribum iudam solam. Venit autem iheroboam in ierusalem. et conuocauit uniuersam domum iuda. et beniamin. in. c. hominibus

X roboam filius eius. Profecit etiam iheroboam illuc enim omnis israhel conuenit. ut constituerent eum regem. Quod cum audisset iheroboam filius nabath qui erat in egypto fugerat quippe illuc ante salomonem. statim reuersus est. uocauitque eum et uenit

XL

elorum atq; bellantium: ut dynica
rent contra israhel. et conuerteret ad se
regnum suum. scilicet e sermo di ad
semeiam homine di dicent. Loquere ad
roboam filium salomonis regem iuda
et ad uniuersum israhel qui e in iuda et be
niamin. hec dicit do. Non ascendetis
neq; pugnabitis contra fratres uros filios
israhel. Reuertatur unusquisq; in domum
suam quia mea hoc gestum e uoluntate.
Qui cum audissent sermonem dñi. reuerti
sunt nec peruerunt. contra roboam.
Habuit autem roboam munitas. et e
dificauit ciuitates munitas in iuda. et
extinxit bethleem et etham. et thecuan.
bethsur quoq; et socho. et ad ollam. nec
si geth. et marefa. et ziph. et uiam. et
lachis. et ezecha. Samia quoq; et ahilō
et ebion. que erant in iuda et beniamin
ciuitates munitissimas. Cumq; clau
sisset eis munitas. posuit in eis pncipes abo
nuntis horrea hoc e olei et uini. Et in
singulis urbibus fecit arma mentia scu
torum et hastarum. firmavitq; eas multa dili
gentia. et impemuit super iudam et be
niamin. Sacerdotes autem et leuitae qui
erant in iuda et beniamin. uenerunt ad eum de
cunctis sedibus suis. et habitauerunt sub urba
na et possessiones suas. et transierunt ad
iudam et iherosolimam eo qd ad iherosolimam
et posuit eis ne sacerdotio fungerent. Quia
constituit q; sacerdotes excoloz. et demo
nozo. utraqueq; quos fecerat. Et de
cunctis tribubus israhel. quicumq; dederant cor
suum ut querebant dñm dñm israhel. uene
runt iherosolimam ad immolandum uictimas dño
dō patrum suorum. et roborauerunt regnum
iuda et confirmauerunt roboam filium salo
monis. p. tres annos. Ambularunt enim
iherosolimam et salomonis annis tñm. tñm
dux autem roboam uxore malathy filia
hierimuth filii dauid abigant quoq; filia
bethab filii ysa. Que peperit ei filios. hec
ul. et somoriam. et room. Post hunc quoq;
accepti madcham. filiam abialon. que
peperit ei abiam et iechu. et yza et salo
muth. Amavit autem roboam maacha
filiam abialon super omnes uxores suas et
concubinas. Nam uxores. xviii. duxerat.
concupinasq; xl. et genuit. xviii. filios
et. lx. filias. Constituit y in capite abya

filium maacha ducem super fratres suos iherosolimam
enim regem facere cogitabat quia sapientia
et fortitudo et potentior super omnes filios
eius. et incunctis fratribus iuda et beniamin
et munitissis ciuitatibus munitis. p. burtq;
eis etiam plurimas et multas petuit uxores.
Cumq; roboratum fuisset regnum ro
boam et confortatum. dereliquit legem dñi
et omnia dñi cum eo.

Anno quinto regni roboam ascendit se
Sach rex egypti iherosolimam quia peccauerat
dñs cum mille. et auxiliis. et lx. milibus
equitum nec erit munitis uulgi. qd uene
rat cum eo egypto. lybiel. l. et trogodite.
et ethiopes. cepitq; ciuitates munitissimas
in iuda. et uenit usq; iherosolimam. Semeias aut
p. p. ingressus e ad roboam et pncipes
iuda qui congregati fuerant iherosolimam. fugie
rel selach dicit ad eos. hec dicit do. Nol
relinquistis me et ego reliqui uos i manu
selach. Conteruntq; pncipes israhel. et dice
runt. Iustus e do. Cumq; uidisset do qd
humiliati essent. scilicet e sermo do ad semeiam
dicent. Quia humiliati sunt non disperda
eos. daboq; eis pauculum auxilii. et non
stulabit furor meus super israhel per manu
selach. Virtum seruauerit ei ut sciant distan
ciam seruitutis mee. et seruitutis regni
mei. Successit itaq; selach rex egypti ab
iherosolimam sublati thesauri domus do. et domus
regis. omniaq; secum tulit et dypas au
reos quoq; fecit salomō. Pro quibus fecit rex
engos. et tradidit illos pncipibus scutariorum.
qui custodiebant uestibula palatii. Cum
inueneret rex domum do ueniebant scara
thi et tollebant eos itumq; referebant ad
armamentarium suum. Virtum q; humiliati
ad dñm e ab eis na do. nec delecti sunt penitus.
Siquis et inuenta sunt opera bona. Confor
tatur e rex roboam iherosolimam atq; regnaui.
Quadragesima autem et unius anni erat roboam
cum regnare cepisset. Tredecim septemq; an
nis regnauit iherosolimam urbe qm elegit do
ut confirmaret nom suum ibi de cun
tis tribubus israhel. Nomenq; matris eius nomen
annantes. fecit autem malum et non spau
uit cor suum ut querebat dñm. Opera aut
roboam puma et nouissima scripta sunt
in libro semeie p. p. et acta uidentur. et
diligenter exposita e. Pugnauitq; ad iherosolimam
se roboam. et hierobam cunctis diebus. Et

XII

domuit robam cum patribus suis. sepulchrum
 incantate dauid. et regnauit abia filius
Anno octauo **CXIII** Pro
 decimo regis ieroboam regnauit abia
 super uiam. Tribus autem regnauit in iheru-
 solum quocumque in iheru. maacha filia uriel de
 galba. Et erat bellum inter abiam et ihe-
 roboam. Cumque inisset abia circa finem et ha-
 beret bellum inter eos et elioz. xl. milia. ihero-
 boam in iheru. contra aciem. dcc. milia
 uicium qui et ipse elia cum et ad bella fortis
 sum. Et erat et abia super mortem semorid
 qui erat in iheru. et ait. Audi ieroboam et
 omnia israhel. Nunquid ignoratis quod deus israhel
 reddidit regnum dauid super israhel. in sempiternum
 nisi et filius eius impactum solis. Et
 surrexit ieroboam filius nabat serui
 salomonis filii dauid. et rebellauit contra
 dominum suum. Congregati sunt ad eum uix
 uanissimi et filii behad. et fuerunt contra
 ieroboam filium salomonis. Porro ieroboam
 erat rudis. et corde paruo. nec potuit re-
 sistere eis. sicut et uos dicitis quod resistere possi-
 tis regno domini quod possidet filius dauid. habent
 gundem pro multitudinem atque utulos aure
 os. quos fecit uos ieroboam in dies. et creauit
 et sacerdotes alii filios aaron atque leuitas
 et fecit uos sacerdotes sicut omnia pro impietate.
 Quocumque uenit et ministrant manu sua
 in iheru. in iheru. et in iheru. vii. sic sacerdos
 eorum qui non sunt deus. Noster autem deus est qui
 si relinquit. sacerdosque ministrant deo.
 de filiis aaron. et leuite sunt in ordine
 suo. holocausta quoque offerunt deo per
 singulos dies mane et uespere. et chima-
 ma. iuxta legem legis precepta et factum et
 proponuntur panes immensa manducantissima
 estis apud nos candelabrum aureum et lu-
 cerne eius. ut accenduntur semper ad
 uesperam. Nos quippe custodimus precepta
 domini et nos quem uos reliquistis. Ergo in
 excelsu uos dicit deus est. et sacerdotes eius qui
 clangunt tubis et resonant contra uos. filii
 nolite pugnare contra dominum dominum patrum
 uos. quia non uos expediat. Hec uos loqui-
 te. ieroboam uero moliebatur in iheru.
 Cumque exaduerso hostium staret ignoran-
 tem uiam suo ambiebat excelsu. Beha-
 ciens uos uidit in iheru. bellum. et ex-
 .toursio et posttergum. et clamauit ad
 dominum. et sacerdotes tubis ante cepit sic

uis uia uia uociferati sunt. Et ecce uis
 uociferantibus perterritus deus ieroboam
 et omnem israhel qui stabat exaduerso
 abia et uia. fugeruntque filii israhel uiam.
 et tradidit eos deus in manu eorum. Per-
 strigo eos abia et ipse eius plaga magna
 et corruit uulnentes ex israhel. i. milia uis-
 tum forcum. humiliati sunt filii israhel
 in tempore illo. et uehementissime con-
 fuerunt filii uia. eo quod sperauerunt in do-
 no patrum suorum. Peccatus est autem abia fugi-
 entem ieroboam et cepit ciuitates eius be-
 thel et filias eius. et ieranam cum filiabus
 suis. Ephrem quoque et filias eius. nec ua-
 luit ultra resistere ieroboam in iheru. abie.
 Quem percussit domus et mortuus est. Igitur
 abia confectato imperio suo accepit ux-
 res. xiiij. procreauitque. xx. u. filios. et. xviij.
 filias. Reliqua autem sermonum abia. uia
 et operum eius scripta sunt diligentissime
 in libro prophete addo. **CXIII**

Domuit autem abia cum patribus suis.
 et sepelire eum in ciuitate dauid.
 regnauitque asa filius eius pro eo. In ciuitate
 diebus quatuordecim annis. et fecit autem asa
 quod bonum et placitum erat in conspec-
 tu dei sui et subuenit altaria peregrina cul-
 tus et excelsa. et confregit statuas lucorum
 succidit. ac precepit uide. ut quereeret deum
 deum patrum suorum. et faceret legem et im-
 uersa mandata. et abtulit de cunctis
 urbibus uia annis et finibus. et regnauit in pace.
 Edificauit quoque urbes in ciuitate in uia
 et qui exules erant. et nulla temporibus
 eius bella surrexerunt pacem domino largi-
 ente. Dixit autem uice. Edificauit uic ciuitates
 israhel. et ualleum murum. et roborem tur-
 ribus. et portas et seras. donec abesset quicquam
 sunt omnia. eo quod quiescerimus deum de-
 um patrum nostrorum. et dedit nobis pacem per
 gyrum. Edificauit igitur. et nullum in
 constituendo impedimentum fuit. habi-
 autem asa in excelsu suo portantiu sacra et
 hastas de uia. ccc. milia. de beniamin uo-
 lentariorum. et sagittariorum. cc. hec milia.
 Omnia ista uix fortissimi. Egredius est autem
 contra eos. Zaxila ethiops. cum exercitu
 suo. decies centena milia. et curribus
 octo et uenit usque mare. Porro asa per-
 rexit obviam et instruxit aciem ad bel-
 lum in ualle saphara que est iuxta mare

sa. et invocavit dominum deum suum. Dicitur non est apud te ulla distantia utrum in paucis acciderit an in pluribus. Ad unum nos et in fine enim et in uno nomine habentes fidem quam venimus contra hanc multitudinem. Domine et in virtus non prevaleret contra te homo. Exeruit itaque de ethiopes contra asiam et iuda. fugeruntque ethiopes. et persecutus est eos asia et populus qui cum eo erat usque gerara. Et ruerunt ethiopes usque ad initionem. quia domino cedente contra sunt et excruciantur. Tollunt ergo spolia multa. et percussunt omnes civitates per circuitum gentium. Grandis quippe cunctos terrore inuaserunt. Et diripiunt urbes et multam partem asportant. et caulas ovium destruit. tollunt pecora. infinitam multitudinem et camelorum. reuertitur ierusalem.

XV

Azarias autem filius obedi. factus in se spiritu dei. egressus est in circuitum asiam. et dixit ei. Audi me asia. et omnes iuda et beniamin. deo vobiscum. quia fuistis cum eo. Si que fuerit cum inuenerit. non delinquet. delinquet uos. Et manserunt autem multi dies in asyria. absque uero. et absque labore doctore. et absque lege. Cumque reuersi fuerunt. mangustia sua ad dominum deum istum. et quesierunt eum. eum repererunt. In tempore illo non erat pax egredienti et ingredienti. et terris undique in circuitu habitatoribus. Pugnabit enim gens contra gentem. et civitas contra civitatem. quia deus conturbabit eos in omni angustia. vos ergo confortamini. et non dissolvantur manus vestre. erat enim in hoc opere uos. Quia cum ait asia. ubi scilicet. et prophetam azariae filii obedi. propheta. confortatus est. et abstulit ydola de omni terra iuda. et de beniamin. et ex uribus quas ceperat montis ephraim. et edificavit altare dei quod erat ante portam. Congregavitque uniuersum iudam et beniamin. et aduenit cum eis. de ephraim. et de manasse. et de symeon. Plures enim ad eum confugerunt ex iuda. uidentes quod deus illius esset cum eo. Cumque uenissent ierusalem mensis tertio anno quinto decimo regni asae. immolauerunt deo in die illa de manibus. et praedicta quae adierant. boues. de varietate. vii. milia. et intulerunt ex melle ad corroborandum fedus. ut queterent dominum deum patrum suorum. in toto corde

et in tota anima sua. Siquis autem inquit non querit dominum deum istum. morietur a minimo usque ad maximum. auro usque ad mulierem. Inueneruntque dominus uoce magna in iubilo. et in clangore tubae. et in sonitu bucinarum. omnes qui erant in iuda cum exercitu. In omni enim corde suo iurare tulerunt et in tota uoluntate quaesierunt eum. et inueniunt. pluresque eis dominus rex percussit. et maacham matrem asae regis ex angusto deposuit imperio eo quod fecerat in loco simulacrum praeputi. quod omne contuit et in frusta omnium combussit in torrente cedron. Excelsa autem derelicta sunt in uis. ad tam coram erat perfectum cunctis diebus eius. ea que nouerat pater suus et ipse intulerat in domum dei. argentum et aurum. uasorumque diuersam suppellectile. Bellum non fuit usque ad ultimum annum regni

XVI

Asa autem trigesimo anno. **Casa.** sexto regni eius. ascendit baasa rex israel in iudam. et murum circumdedit ierusalem. ut nullus tunc possit egredi et ingredi de regno asae. Protulit ergo asa argentum et aurum de thesauris domus dei. et de thesauris regis. misitque ad benedap regem syriae qui habitabat in damasco dicens. fedus inter me et te est. pax quoque inter me et te. et habet concordiam. Quam ob rem misi tibi argentum et aurum. ut rupto se deere quod habet cum iuda rege israhel. faciat eum amice recedere. Quo comperito benedap misit principes exercituum suorum. ad urbes israhel. Qui percussit abyon. et dan. et abelmam. et uniuersas urbes iudaeae neptahm. Quod cum audisset baasa desuit edificare murum. et intulit opus suum. Porro asa rex assumpsit uniuersam iudam. et tollit lapides iudaeae. et ligna que ad edificationem parauerat baasa. edificauitque excelsus galba et masypha. In tempore illo uenit anani propheta ad asam regem iuda. et dixit ei. Quia habuisti fiduciam in rege syriae. et non in domino deo tuo. ideo euasit syriae regis exercitus. de manu tua. Nonne ethiopes et libii multo plures erant quam gal et equites multitudinis miniae. Quod cum dominus crederet. tradidit in manus tuas. Oculi enim eius contemplantur uniuersam terram. et praesent fortitudinem huius qui corde peccato credunt in eum.

Stulte & egredi. et p hoc expleti tempe
 conlugent. Inuultq asa aduersus iude
 tem uisit eum mita inueuū. Valde
 quippe super hoc filat indignat & inter
 fecit de p̄ imp̄e illo plurimos. Opera aut
 asa p̄ma et nouissima sc̄pta sunt in libro
 regum iuda et isrl. Egrotauit asa anno
 seximo nouo regni sui dolore pedū ue
 hentissimo et noc inuirmittate sua que
 fuit dñm s̄ magis innocuoz. arte con
 siliū & dormiuntq cum paty fuit & motu
 uelut anno quaduagesimo p̄mo regni
 sui. et sepelierunt eum in sepulcro suo q
 foderat s̄ in ciuitate dauid. Posuerunt eū
 super lectulum suū plenum aromatis
 et unguentis meretricis que erant pig
 mentarior. arte confecta. et combuste
 runt et composuerunt super eum nimia.

Regnauit aut iolaphat **XVII**
 filius eius pro eo. et inualuit contra
 isrl. constituitq n̄ illam uios inuic
 tal uobis iuda que erant uallate mu
 rit. p̄sidiaq disposuit in iuda. et in ci
 uitatibz effraym quas cepit asa pater
 eius. Et fuit dō cum iolaphat. q̄ ambu
 lauit inuic dauid pat̄ sui p̄mis. & nō
 sperauit in ualim. s̄ in dō pat̄ sui. et p
 rexit in p̄ceptis illius. et n̄ in x̄ p̄ca ta
 isrl. confirmauitq dō regnum i manu
 eius. Et dedit omnia iuda munera iola
 phat. f̄d̄y sunt ei infante diuicie & mul
 te ḡle. Cuiq̄ sumptis cor eius audiat
 p̄ mas dñi & excelsa et uicos de uia abstu
 lit. Tercio autem anno regni sui misit de
 principibz suis benai. et obdian. & zacha
 riam. et nathanai. & micheam. ut doce
 rent in ciuitatibz iuda. et cum eis leui
 tal semeiam. & nathaniam. & zabadiā.
 alahel quoz et semuniohr. et ionathā
 adoniam. et tobiam. et tobad oniam
 leuitas et cum eis elisama et ioram sacer
 dōz. docebantq iuda h̄it̄es librum le
 gi dñi. et circuibant cunctas urbes iu
 da atq̄ erudiebant p̄p̄m. Itaq̄ f̄c̄t̄ ē
 pauor dñi super omnia regna terraz.
 que erant per gyrum iuda. nec aude
 bant bellare contra iolaphat. Et et
 philisti iolaphat munera deferēbat
 et uectigal argenti. arabes quoq̄ ad
 ducebant pecora. arcum. vii. milia
 dō. h̄uoz toride. Creuit ergo iolaphat

et magnificatus est usq̄ in sublime atq̄
 edificauit in uida domos instar turri
 um urbes muratas. et multa opera
 parauit in urbibz iuda. vni quoq̄ bel
 lator et robusti erant in r̄m quoz
 iste ē n̄. per domos atq̄ familias sin
 guloz. In uida. p̄nceps exercitus et n̄
 dixit et cum eo robustissimoz. cc. mi
 lia. Post hunc iohannan p̄nceps et ē co.
 cc. h̄oz m̄ia. Post istum quoq̄ amassal
 filius ocheri consecutus ē dñō. et cū eo ec
 milia uioz. fortium. hunc sc̄ptatū
 robustul ad flua eliada. et cum eo tenē
 cum arcum et clipeum. cc. milia. Post
 illum ē iozabad. et cum eo. c. h̄oz. q̄
 pedatoz. multum. h̄i om̄s erant ad ma
 num regis. exceptis aliis quos posuerat
 in urbibz muratis in uida.

Auit ergo iolaphat diues **XVII**
 et inuictus multum. et affinitate con
 iunctus ē achab descenditq̄ ad eum p̄
 annos in samariam. ad cuius aduentum
 mactauit achab arietes et plurimos bo
 ues & p̄ qui uenerat cum eo. p̄suasitq̄
 illi ut ascenderet in m̄moht galaath. Dixit
 achab rex isrl ad iolaphat regem iuda.
 Veni mecum in m̄moht galaath. Cui il
 le respondit. ut ego & tu. sic p̄st̄ meus.
 sic et p̄st̄ tuus. recumq̄ erimus i bello.
 Dixitq̄ iolaphat ad regem isrl. Conside ob
 scuro in p̄sentiarum sermone dñi. Congre
 gantq̄ rex israhel p̄pharum. ccc. uiros.
 & dixit ad eos. In m̄moht galaath ad belland
 tre debemus an quiescere. At illi ascende
 inquit. et tradet dō m̄moht regis.
 Dixitq̄ iolaphat. Nunq̄d n̄ est hic p̄phā
 dñi ut ab illo requirant. Et ait rex isrl
 ad iolaphat. Est ut unus a quo possum
 querere dñi uoluntatem. s̄ ego odi eum
 q̄ non p̄st̄at in bonum. s̄ malum om̄i
 t̄p̄e. Est aut micheal filius ombla. Dixit ei
 iolaphat. Ne loquaris rex hoc in. Vocauit
 ergo rex isrl unum de eunuchis et dixit ei.
 Vocat̄ cito micheam filium iombla. Por
 to rex israhel et iolaphat rex iuda utq̄
 sedebant in solo suo uestiti cultu re
 gio. Sedebant autem marea iux̄ portā
 samarie. om̄sq̄ p̄phete uaticinabant
 axam eis. Sedechias & filius chanaa
 fecer̄ cornua ferrea. et ait. hec dicit dō.
 h̄i uentilabit syriam donec conterat

eam. Omnes prophete similes prophetabant
 atq; dicebant. Ascende in mammoth galaath
 et prosperaberis et tuaber eos do' immanus
 regis. Nuncius aut qui ierit ad uocandu' mi
 cheam ait illi. En uerba omniu' ppharu'
 uno ore bona regi annunciant. Quelo ergo
 te ut et sermo tuus ab eis non disentiatur
 loquarisq; prosperi. Cui respondit michael
 vultu domini: quia quodcumq; dixit d's n's
 hoc loquor. Venit q; ad regem. Cui rex ait.
 Michae me rebemus mammoth galaath ad
 bellandum an quiescere. Cui ille respondit.
 Ascende. Cuncta enim prospera eueniet.
 et tuaberis hostes immanis uisus. Dixitq;
 rex. Item atq; nunc te ad uero ut n' in lo
 quaris n' qd uerum e' innoie d'ni. At ille ait.
 At ille ait. Vidi uniuersum israhel dispersu'
 in montibus sicut oues absq; pastore. Et dixit
 d's. Non sint isti d'ni. & euerterunt unius
 quisq; ad domum suam in pace. Et ait
 rex isrl ad iolaphat. Nonne dixi t'. qd no'
 prophetaret iste m' qd qm' bona. & ea q' mala
 sunt. At ille. idco ait. Audite uerbu' d'i.
 Vidi d'ni sedentem in solo suo et omne
 exercitum celi assistentem ei ad dex' et sinist' r.
 et dixit d's. Quis decipiet aochap regē israhel
 ut ascendat et corruat in mammoth galaath.
 Cuiq; dicit unius hoc m' et ait. auo. pro
 cessit sps et stetit coram d'no. Ego de
 cepiam eum. Cui d's. in quo modo decipiet
 do' ille respondit. Egredietur et erit sps m' d'no
 in ore omniu' ppharu' eius. Dixitq; d's. Dea
 piet et pualabit. Egredere et fac ita. Nunc igit.
 ecce dedit d's spm mendacii in ore omniu' pph
 eturum tuorū. Et d' locutus e' de te mala. Do
 cessit au' sedechias filius chumane et percussit
 michae maxillam et ait. P qm' uiam t'ni
 fuit ipse d'ni ad me ut loqueretur t'. Dixitq;
 michael. Tu ipse uidebis in die illo qm' igres
 sit filius cubiculum de cubiculo ut abscon
 datur. Precepit au' rex isrl dicens. Tollite
 mich et ducite eum ad amon p'ncipem ci
 uitatis. et iactate eum ante amelech. et dicit
 hec dicit rex. cyrante hunc inuicem et da
 te ei panis modicum. et aque pauca. U
 donec reuertat in pace. Dixitq; mich eas.
 Si reus fuit in pace. non est locutus d'
 in me. Et ait. Audite pph' om'niū. Igitur ascē
 dit rex isrl et iolaphat rex uida in ma
 moth galaath. Dixitq; rex isrl ad iolaphat
 cyratis habitum. et sic ad pugnandu' ua

dam. tu aut induere uestib; tuis. Cyrtatq;
 rex israhel habitu uenit ad bellum. Rex
 aut syrie pcepit ducib; equitatus sui d'g.
 Ne pugnetis contra minimū aut contra
 maximum. nisi contra solum regem isrl.
 Itaq; cum uidissent p'ncipel equitatus iolaphat
 dixerunt. Rex israhel iste e'. Et circumdedit
 eum dimicantes. At ille clamauit ad d'ni.
 et auxilium e' ei. atq; auerit eos ab illo. Cui
 enim uidissent equitatus qd non e' rex is
 rahel. reliquerunt eum. Accidit au' ut un' epulo
 sagittam in incertum iaceret. et percuteret re
 gem isrl inter ceruicem et scapulas. At ille
 aurige suo ait. Converte manu' tuam et deduc
 me de acie. quia uulneratus sum. Et fini
 ta e' pugna in die illo. Porro rex israhel stabit
 in curru suo contra syrios usq; ad uesperum.
 et mortuus e' occidente sole. **XVIII**

Reuerfus est au' iolaphat rex uita in do
 mum suam. pacifice in iherosolimis. Cui occur
 rit hieu filius anani uisus. Et ait ad eū. Im
 pio p'bel auxilium. et hui' qui odunt d'ni
 amicitia iungent. et circum uim quide'
 d' merentur. & bona opera inuenta sunt
 in te. eo qd abstulit lucos de terra uida. et
 p'parauit cor tuum. ut requireres deum.
 Habitauit q; iolaphat in iherosolimis. rursumq;
 egressus e' ad iherosolimis de berlabee usq; ad mon
 tem effraym. et reuocauit eos ad d'ni d'ni
 partem suam. constituitq; iudices terre
 in cunctis ciuitatib; uida. in iudicia per sin
 gula loca. et sapient' iudicib;. uidete aut qd
 faciatis. Non enim hominis e' d'ni iudicium
 s; d'ni. et quodcumq; iudicauerit in uob' redū
 dabo. Sit timor d'ni uobiscum. et cum dila
 gentia cuncta facite. Non est enim apud
 d'ni d'ni n'ra iniquitas. nec personarū
 acceptio nec cupido munerum. In iherosolimis
 constituit iolaphat leuitas et sacerdotes et
 p'ncipel familiarū. ex isrl. ut iudicū et cau
 sam d'ni iudicarent. habitantib; eius. p'cepit
 eis dicens. Sic agere in timore d'ni sicut elicit
 et corde p'fco. Omnem eam que uenit ad uos
 frim n'ra. qui habitant in urbib; suis in
 congregatione et congregatione ubicumq;
 questio e'. de lege. de mandato. de sermo
 nis. de iustificationib; ostendite eis ut non
 peccent in d'ni. et ne ueniat ira super uos
 et super frim uos. Sic ergo ageat et nō pec
 cabit. Amarias au' sacerdos et pontifex ut
 in his que ad d'ni p'ncipem p'cedebat. Porro

Zabadias filius ismahel qui ē dux in domo
 uida super ea opera erit que ad regis offi-
 cum pertinent. habetisq; magis leuitas
 coram uob. Confortamini et agite diligenti-
 ter ut uobiscum.

Post hoc congregati sunt filij moab. et filij
 ammon. et cum eis de amarith ad iofaphat.
 ut pugnarent contra eum. uenitq; nu-
 ai. et indicauit iofaphat dicentes. Venit
 te multitudo magna de his locis. que sunt
 mare et de syria. et ecce consistunt in asato
 thamar. que ē engaddi. Iofaphat autē timore
 perterritus. totum se contulit ad rogandū
 dñm. et p̄dicauit ieiunū uniuerso israhel.
 Congregatusq; ē uidal ad p̄dicandum dñm.
 h̄ et s̄ de urbibus suis ueniunt ad obsecrandū.
 Cumq; staret iofaphat in medio ceti iu-
 de. et israhel in domo dñi ante altum nouum
 ait. Domine s̄ p̄ctum tu et in celo. et do-
 minas cunctis regnis gentiū. In manu
 tua ē fortitudo et potentia. nec quisquam
 t̄ potest resistere. Nonne tu s̄ n̄r interfecti
 om̄s habitatores terre coram sp̄ tuo israhel. et de
 uisti eam semini habraham. amica tui in
 sempiternum. habitauitq; in ea. et exstru-
 xerunt in illa sanctuarium n̄o tuo dice-
 tes. Surrexerunt super nos mala. gladi-
 uis. pestilentia et fames. Itabimus corā
 uobis hac in consp̄ctu tuo. in qua inuocati
 ē n̄m tuū. et clamabimus ad te in tribu-
 lationibus nostris. et exaudiet saluosq; facies.
 Nunc ḡ ecce filii ammon et moab. et mōs ser-
 per quos non concessisti israhel. ut transiret
 qñ egrediebantur de egypto. h̄ declinauerunt
 ab eis. et non interfecerunt illos. confisio
 agunt et n̄runtur eis nos de possessione
 quam tradidisti nobis. h̄ n̄r ergo non uidi-
 cabit eos. In nobis quidem non tanta ē forti-
 tudo. ut possimus huic multitudini resistere.
 que irruit super nos. s̄ cum ignorem
 quid agere debeamus. hoc solum habemus
 restitū ut oculos nostros dirigamus ad te.
 Omnis ū uida stabit coram dño cum par-
 uulis. et ioculis et iobis suis. Erat autē iesi-
 el. filius zacharie. filij baran. filij hieiel.
 filij mathane. leuitas. de filiis asaph. h̄
 quem s̄ fecit s̄p̄ dñi in medio turbe et
 ait. Attendite om̄s uida et qui habitati
 israhel. et tu rex iofaphat. hec dicit dñs uob.
 Nolite timere. nec paueritis hęc multitu-
 dinē. non ē enim ūra pugna h̄oī. Erat

descendat contra eos. Ascensus enim
 sunt per diuum nomine sic. et inue-
 nit illos in summitate torrentis q̄ ē
 contra solitudinē. theueh. Non erit uō
 qui dimicabit. s̄ tantummodo confide-
 rel stare. et uidebitur auxilium dñi super
 uos. O uida et israhel nolite timere. nec pauer-
 itis. Erat egrediemini contra eos. et dñs est
 uobiscum. Iofaphat ergo et uida et om̄s ha-
 bitatores israhel ceciderunt prout in terram
 coram dño. et adorauerunt eum. Porro leu-
 ite de filiis chaath et de filiis charee. lau-
 dabant dñm dñm israhel uoce magna
 excelsum. Cumq; mane surrexissent
 egrediuntur per desertum theueh. P̄fec-
 tūq; est stans iofaphat in medio eorū. dixit.
 Audite me uida et om̄s habitatores israhel.
 Credite in dño dō uro. et secuti eritis. Cre-
 dite p̄phetis eius et cuncta ueniunt p̄of-
 p̄ta. Deditq; constitutum p̄p̄o. et statuit
 cantores dō ut laudarent eum in citha-
 ris suis. et ante cedent exortum ac uoce
 consona dicent. Confitemini domino. qm̄
 in eternum m̄a eius. Cumq; cepissent lau-
 des. uertit dñs insidias eorū. in semetip-
 sos filioz. salis ammon et moab et montis
 ser. qui egrediuntur ut pugnaret cōt̄
 uidam. et percussit sunt. Namq; filii amō
 et moab consurrexerunt ad uisum habita-
 tores montis ser. ut interficerent et delerent
 eos. Cumq; hoc opere p̄tassent. et iam
 semetip̄s uerli in uisum concide uisum.
 Porro uidal cum uenisset ad speculam q̄
 respicit contra solitudinē uidit p̄cul
 omnem late regionē plenam caduibus.
 nec super ēt quemq; qui nec potuit
 euadere. Venit ergo iofaphat et om̄s p̄p̄s
 cum eo ad detrahenda spolia mortuorū. in-
 ueneruntq; inter caduera uariam supplec-
 tilē. uestes quoq; et uasa p̄ciosissima.
 et diripiunt ita ita ut omnia portare n̄
 possent. nec per tres dies spolia aufer-
 re. p̄e p̄e magnitudine. Die autē quarto
 congregati sunt in ualle benedictōnis. Et ē
 qm̄ ibi benedixit dñm. uocauerunt locū
 illum uallis benedictōnis usq; in p̄sentem
 diem. Heu et iofaphat et om̄s uida et ha-
 bitatores israhel et iofaphat autē eos in ier-
 usalem cum leticia magna. eo qd̄ de-
 dit eis dñs gaudium de inimicis suis.
 Ingressi sunt israhel. cum p̄lati. et cy

Xxi

lum in conspectu dō sicut domi aochap' ipsi
 enim fuerit et consiliarius post mortē patris
 sui in iudicium eius. ambulauitque in con-
 silio eorum et precepit cum ioram filio aochap'
 rege israhel in bellum contra asahel regem
 syrie. in manu huius galaath' uulneratusque
 fuit ioram. Qui reuersus est ut curret in
 ierusalem. Multas enim plagas acceperat
 ut insuperaret coram me. Igitur oozias
 filius ioram rex iuda descendit ut miseret
 ioram filium aochap' in ierusalem et
 tantem. voluntatis quippe fuit dī ad
 eum ooziam ut ueniret ad ioram. Et
 cum uenisset et egredere eum ad dō
 huius filium namque quem unctus dō. ut
 dedit domū aochap'. Cum ergo subiret
 huius domum aochap' inuenit principes
 iuda. et filios fratris oozie qui ministrabant
 ei. et interfecit illos. ipsaque persequens
 ooziam comprehendit latenter in
 inferentiam ad ductumque ad se occidit.
 et sepelire eum eo quod esset filius iosa-
 phat qui quesierat dominum in toto corde
 suo nec erat ultra spes aliqua. ut de
 stirpe regnaret oozie. Siquidem oozia
 mater eius uidens quod mortuus esset
 filius suus. furor et interfectio omnem
 stirpem regiam domus ioram. Porro
 ioseph filia regis tulit ioram filium
 oozie. et finata est eum de medio fili-
 orum regis. cum interficerentur. abscon-
 ditque eum cum matre sua in cubiculo
 lecto. Ioseph autem qui abscondit
 eum erat filia regis ioram uxore ioseph
 pontificis sorore oozie. et tōdo
 oozia non interfecit eum. fuit ergo
 eis in domo dī abscondit. vi. annis. quibus
 regnauit oozia super israhel. **XXIII**

Anno autē septimo confortatus ioram
 assumpsit centuriones. azariam uide-
 licet filium hieoram. et ismahel filium
 isahannan. azariam quoque filium obed
 et maasiam filium adae. et elyphat fi-
 lium zechy et iussit cum eis sedē. Quia
 auentes iudam congregauerunt leuitas
 de cunctis tribubus iuda. et principes sa-
 mihay israhel. ueneruntque in ierusalem. Iussit
 igitur omnes ministrato pactum in do-
 mo dī cum rege. dixitque ad eos iora-
 de. Ecce filius regis regnabit sicut locu-
 tus est dō super filios dauid. Iste est ergo

sermo quem facietis. Tercia pars uirum
 qui ueniunt ad sabbatum sacerdotum
 et leuitarum et ianitorum erit importis.
 tertia uero pars ad domum regis. et tertia
 importa que appellatur fundamēta.
 Omne uero reliquum uulgus sit in atriis
 domus dō. nec quisquam alius ingrediatur
 domum dō. nisi sacerdotum qui ministrant
 de leuitis ipsi tantum ingrediatur
 quia sanctificati sunt. et omne reliquum
 uulgus obsecuet custodia dō. Leuitae
 autē circumdant regem. habentes sin-
 guli arma sua. et si quis alius ingressus
 fuerit templum interficiatur. sicutque cum
 rege. et intrante et ingrediente. fecerunt
 et leuitae et uniuersus iuda iuxta omnia que
 preceperat ioradā pontifex. Et assumpse-
 runt singuli uiros qui sub se erant. et
 ueniebant per ordinem sabbati cum huius
 iam impleuerant sabbatum. et egressi
 sunt. Siquidem ioradā pontifex. non di-
 miserat abire turmas que sunt per singu-
 las ebdomadas succedere consueuerant. De-
 ditque ioradā sacerdos centurio milibus lan-
 ceas clipeosque et pelles regis dauid quos
 secretauerat in domo dō constitutusque om-
 nē populum tenentium pugiones aparte
 templi dextra. usque ad partem templi
 sinistra. coram altari et templo. per cir-
 cuitum regis et educunt filium regis.
 et imposuerunt ei diademata. deduntque in
 manu regis tenendam legem. et consti-
 tuit eum regem. uixit quoque illi iora-
 da pontifex et filius eius. imperatorque fuit
 atque dixit. uiuat rex. Quia cum audisset
 oozia uocē saluē currentium atque laudā
 eum regem. ingressa est ad populum in tem-
 plum dō. Cumque uidisset regem stantem
 super gradum introitus. et principem
 turmarum circa eum. omnem quoque po-
 pulum terre gaudentem atque clangentem
 tubis et diuisum genus organum concinentem
 uocemque laudantium. scdit uestimenta
 sua et ait. In sidere. in sidere. Egressus autē
 ioradā pontifex ad centuriones. et prin-
 cipes eiecit. dixit eis. Educite manum
 ante septem templi. et interficiat foris
 gladio. Precepitque sacerdos ne occiderent
 in domo dō. et imposuerunt ceruicibus eius
 manus. Cumque intrasset portam equorum
 domus regis interfecerunt eum ibi. pepigit

aut ioradā fedus int̄ se uniuersumq; pp̄s
 et regem. ut eēt pp̄s dñi. Itaq; ingressūc
 omnis pp̄s domum baal et destruxerunt
 eam. et altaria ac simulacra illius con-
 frugunt. mathan quoq; sacerdotē inter-
 fecerunt ante arā. Constituit aut̄ iora-
 da p̄positos in domo dō. et sub manib; sa-
 cerdotum ac leuitarum quos distribuit
 dauid in domo dñi ut offerrent holocau-
 sta domino. sicut scriptum ē in lege dñi
 moysi. in gaudio et canticis iuxta dispo-
 sitionē dauid. Constituit quoq; ianuo-
 res in portis domus dñi. ut nō ingre-
 deretur eam immundus in omni tē. Assūp-
 sitq; centuriones et fortissimos uiros ac
 principes pp̄. et omne iugul̄ tē. et fecerunt
 descende regem de domo dñi. et in-
 tione per medium porte superioris in
 domum regis et collocarunt eum ibi in
 solio regali. Letatusq; ē omnis pp̄s terre
 et urbs quę euit. Porro orchoia in tēta est
 septem annos. **XIII.** Gladio.
Sicut ias cum regnare cepisset. et xlv.
 annis regnauit in iherosolima. sicut mat̄ eius
 sebia. de berlabec. fecitq; qd bonum ē co-
 rum domino cunctis diebus iorade sacer-
 dotis. Accepit autem et iorada uxores
 duas. ex quib; genuit filios et filia. Post
 que placuit ias ut instauraret domū
 dō. congregauitq; sacerdotes et leuitas.
 et dixit eis. Egredimini ad ciuitates iuda
 et colligite de uniuerso isrl̄ pecuniam
 ad fabricanda templi dñi utriusq; singulos
 annos. festinateq; hoc facere. Porro ias
 te egere negligentius. Vocauitq; rex pn-
 cipem. et dixit ei. Quare non ē fuit aut
 ut cogēs leuitas inferre de iuda et iherosolima
 pecuniam. que constituta ē a moysē
 seruo dñi ut inferret eam om̄es mil-
 itibus isrl̄. in tabernaculum testimonii.
 Orchoia enim impiissima et filii eius
 destruxerunt domum dō. et de uniuersis
 que sanctificata fuerant templo domini
 ornauerunt famā baalim. Precepit ergo rex
 et fecerunt archam. posueruntq; eam iuxta
 portam dō fornicatū. Et p̄dicat ē. i iu-
 da et in iherosolima. ut deferrent singuli p̄cū
 dñi. qd constituit moyses seruis dñi ut
 om̄es isrl̄ in deserto. Letatiq; sunt cūcti
 principes et om̄es pp̄s. et ingressi con-
 tulerunt marcham domini. atq; miserunt

tra ut impleatur. Cumq; t̄pc eēt. ut defer-
 rent archam coram rege per manus le-
 uitarum. uidebant enim multam pe-
 cuniam. ingrediebatur scilicet regis. et
 quem p̄mis sacerdos constituerat. Cū
 delantq; pecuniam que erit marcham. p̄-
 ro archam reportabant ad locū suū. Siq;
 faciebant p̄ singulos dies. et congregata
 ē infinita pecunia quam dederunt rex et i-
 orada hiis qui p̄cedunt operib; domi dñi.
 At illi conducebant ex ea celsores lapidū et
 artifices operum singulorū. ut instaurarent
 domum dñi. fabros quoq; ferri et eris
 ut qd eide ceperat fulciveretur. Egeruntq; hi
 qui operabantur induite. et obducebantur
 parietum quib; per manus eorū. ac susci-
 tauerunt domum domini instauratū p̄staurum
 et firmū eam stare fecerunt. Cumq; comple-
 sent omnia opera detulerunt coram rege. et
 iorada reliquit partem pecunie. de qua facta
 sunt uasa templi i ministerium et ad holocau-
 sta. fiale quoq; et cū uasa aurea et argentea
 et offeriebantur holocauista in domo dō uiginti
 cunctis diebus iorade. Venit aut̄ iudas p̄-
 dierum. et mortuus ē. cum. c. xxx. eēt anno
 rum. sepelieruntq; eum in ciuitate dauid
 cum regib; eo qd fecisset bonum cum israhel
 et cum domo eius. Postq; aut̄ abiit iorada.
 ingressi sunt principes iuda. et adorauerunt re-
 gem. Qui delinquit obsequiū eorū adiecit
 eis. et deliquerunt templum dō dñi paruum
 suorū. seruieruntq; lucas et scilicet. et facta
 ē in contra iudam et iherosolima. p̄ hoc peccatum.
 qd iherosolima et pp̄s ut uiderentur ad dñm.
 quos protestantes illi audire uolebant. Sp̄c
 itaq; dñi induit zachariam filium iorade sc̄
 dotem. et t̄nt in conspectū pp̄ et dixit eis. hoc
 dicit dō. Quare transgredimini mandāt
 dō qd uob non proderit. et dereliquistis do-
 minū ut derelinqueret uos. Qui congrega-
 ti ad iherosolima cum miserunt lapidos iuxta
 gal impium. in arā domus domini. Et nō
 est recordatus ias rex nūc quam fecerunt
 iorada pater illius locum. qd miserunt filiū
 eius. Qui cum moreretur ait. uideat dō et
 requirat. Cumq; euolutus eēt annus. al-
 cerit coram eum exierunt hyrc. uentusq;
 i iudam. et iherosolima. et interfecit cūctos
 principes pp̄. atq; uniuersam p̄dam miserunt
 regi damascum. Et cetera cum p̄ modū ue-
 nisti iherosolima. et t̄nt dō manib;

oxy. infinitam multitudinē. eo qđ reliq̄nt
dominum deum patrum suoz. In iuda
quoq̄ ignominiosa exercuere iudicia. et
abeuntē dimisunt eum in languoribū
militat. Surrexunt autē contra eum serui
sui multitudine sanguinis filii iouade sacer
dotis. et occiderunt eum in lectulo suo. et
mortuus est. sepelieruntq̄ illum in ciuitate
dauid. non in sepulcrē regum. In iudati sūt
uero ei zababab. filius semarath ammoniti
uis. et iolabab filius semarath. moabitōi.
Porro filii eius ac summa pecunie que
adunata fuerat sub eo. et instaurato do
mus et scripta sunt diligentius in libro regū.

Regnauitq̄ amasias **XXV.**
filius eius pro eo. viginti. v. annoz. erat
amasias cum regnāte cepit. et. xx. vii. an
nis regnauit in ierlm. Non māz eius iora
den de ierlm. fecitq̄ bonum in conspectu dō.
ueruntam. in corde p̄fctō. Cumq̄ iohannan
f̄ iudis impetū uigilanti seruos qui occide
runt regem patrem suum. sic filios eoz nō
interfecit. sicut scriptum ē in libro legis moy
si. v̄ p̄cepit dō dicens. Non occidetur p̄t̄ pro
filio. neq̄ filii pro patre suis. s̄ unusquisq̄ i
suo p̄cō mouetur. Congregauit igitur ama
sias uicam et constituit eoz per familias
tribunos et centuriones in iudā. et
beniamin. et recensuit. a. xx. annis. et fur
sum inuenitq̄. xxx. milia iuuenū qui eg
derunt ad pugnam. et tenuerunt hastam et chy
peum. Herode quoq̄ condixit de. ierlm. c. milia
robustorum. c. talentis argenti. Venit autē
homo dī ad illum et ait. O rex ne ingrediar
tecum exercitus israhel. Non enim domus dī
isrl. et cunctis filiis effraim. Des si putas in
robore exercitus bella consistere. superari te
faciet deus ab hostibz. Dei quippe ē et aduua
re. et in fugam conuertere. Dixitq̄ amasias ad
dominū dī. Quid q̄ fiet de. c. talentis. que
desi militibz isrl. Et respondit ei homo dī.
Habz dō unde t̄ dāre posse multo hūc plu
ris. Separauit itaq̄ amasias exercitum qui
uenerat ad eum ex effraim. ut reuerteretur
in locum suum. At illi contra iudam ue
hementer irati. reuēsi sunt in regionem
suam. Porro amasias confideret esurēt
p̄lm suum. et abire in ualle salmarum.
pauisitq̄ filios serū. x. milia. et. x. mi
lia uiroz. ceperunt filii iuda. et addu
xerunt ad p̄rupta cuiusdam petre. p̄cipua

ueruntq̄ eoz de summo in p̄cept. Qui uny
uersi cepunt. At ille exercitus quem remi
sent amasias ne secum iret ad flumē di
fusus ē in ciuitate iuda a samaria usq̄
becheron. et interfecit t̄sly māz d̄cipū
p̄dam magnam. Amasias uero post cede
p̄dum eoz. et allatos dōz filiorum serū. d̄cipū
dōz uios iudōz sibi. et adomitate eoz. et illis
adolebat incensum. Quam obrem int̄ dō
contra amasiam misit ad illum p̄p̄am
qui dicit ei. Cur adomitate dōz qui non libe
rante p̄lm suum de manu tua. Cumq̄
ille loqueretur. respondit ei. Num consti
tuit reges. Quis eoz ne interficiam te. Des
ocidentisq̄ p̄p̄a. scio inq̄ qđ cogitauerit dō
occide te. qui et fecisti hoc malum. et insup
non acquiescisti consilio nō. Igitur amasi
as rex iuda. inito pessimo consilio. misit
ad ias filium ioachaz filii iheci regē isrl
dicens. Veni. uideamus mutuo. At ille re
misit nuncium dicens. Cur diuis qui ē in ty
bano misit ad cedum iherlm dices. Da filiā
tuam filio nō iherlm. et ecce bestie que erūt
in silua iherlm. transferunt. et concalcauerūt
cur diuis. Dixerūt. percussit edom. et idcirco ex
gatur cor tuum in superbiā. Sede in domo
tua. Cur malum aduersum te prouocast. ut
ocidat et tu. et uictus tecum. Noluit autē audi
re amasias. eo qđ dñi eēt uoluntas. ut tra
deret in manus hostium p̄ dōz edom. Al
ceruē q̄ ias rex isrl. et mutuo sibi p̄b̄de
conspectus. Amasias autē rex iuda erit iherlm
samil uide. corruitq̄ coram israhel et fugit
in tabnacula sua. Porro amasiam regem
iuda filium ias. filij ioachaz. cepit ias
rex isrl. in becheron. et ad duxit in ierlm
destruxitq̄ murum eius a porta effraim usq̄
ad portam anguli. cccc. cubitis. Omne quoq̄
aurum et argentum. et unūsa uasa que
repererat in domo. et apud obededom in
thesauris etiam domus regie. nec s̄ et filio
obsidum reducit in samariam. Vix autē
amasias filius ias rex iuda postq̄m mor
tuus est ias filius ioachaz rex isrl. xv. an
nis. Reliqua v̄ sermonum amasie p̄oz et
nouissimoz. Scripta sunt in libro regum
iuda et isrl. Qui postq̄m recessit a dñō. re
tendunt ei insidias in ierlm. Cumq̄ fugit
ser iachil. miserunt et interfecerunt eū ibi.
reporantēsq̄ super equos sepelierunt eū
cum patre suo in ciuitate dauid.

suos igne uicem riuum gentium qualiter
fecit dominus in aduentu filioꝝ israel. Sac
ficabat quoq; et thimatha succendebat in
excelsis et in collibus. et sub omni ligno frondo
so. tradiditq; eum dō deus eius in manus
syrice regis. Qui percussit eum. magnamq; d
eius tulit impio. et adduxit in damascum.
cunib; quoq; regis isrl̄ traditus ē. et percussit
plaga genti. Occiditq; phacee filius romelle
de uida. c. xx. milia in die uno om̄s uir̄ bel
latos. eo qđ reliquissent dñm dñm patrum
suor̄. cō tpe occidit ceteri uir̄ potens ex ef
saim masiam filium regis. et ezriam
ducem domus eius. helohanam quoq; se
cundum arege. Ceperuntq; filii isrl̄ de fra
t̄ib; suis. et maria mulierum. pueor̄. et pu
ellarū. et infinitam p̄am. pertruleruntq;
eum in lamariam. Et tempore eunt ibi
p̄ph̄a dō nōie obed. Qui egit obuiam e
cui uenientū in lamariam. dñe eis. Ec
ce uir̄ dō s̄ pat̄i uir̄. contra uiam
tradidit eos manib; uir̄. et occidit illos
atrociter ita ut ad celum pertingeret
uir̄ crudelitas. in super filios uida et isrl̄
uictis uob; subide inferos et ancillas. qđ
nequaquam fō opul̄ ē. Peccata enim super
hoc dñs dō uir̄. h̄ audite consiliū meum
et reducite captiuos quos ad dicitur d̄ fra
t̄ib; uir̄. qđ magnus fuit dñi immet̄ v̄b;
Steterunt itaq; uir̄ de p̄ncipib; filioꝝ. effugit
Zabab filius iohannan. bimechiel filius mose
lamide. hizechiel filius sellun. et ama
sa azab contra eos qui ueniebant de p̄ho.
et dixerunt eis. Non introducat huc captiuos
ne peccemus in dño. Quare uir̄ adide
super p̄d̄ uir̄ et uetera cumulae delicta.
Grande quippe p̄c̄m est et na furor dñi
immet̄ super isrl̄. Dimiseruntq; uir̄
bellatores p̄am. et uniuersa que ceperunt
coram p̄ncipib; et om̄i militatione. De
teruntq; uir̄ quos supra memorauim;
et apprehenderunt captiuos om̄sq; qđ nu
di erant uestierunt de spoliis. Cunctiq; res
fuerunt eis et calcauerunt. et refecerunt a
bo ad potu unxerunt quoq; p̄ laborem
adhibuerunt eis curam. qui cumq;
ambulāe non poterunt. et erant in be
cilli ceperunt. imposuerunt eis iumentis. et
adduxerunt iericho ciuitatem salmaz.
ad fr̄es eor̄. ipsiq; reuēserunt in lamariam.
Tempore ito misit rex acch. ad regem

acchaz assiror̄. auxilium postulans. ve
neruntq; yomer. et percusserunt mil
tos ex uida et ceperunt p̄am magnam.
Phulathim quoq; distulit dunt per urbes
campetres. et ad mercedem uida. cepe
runtq; bechames et abilon. et gaderoh
socho quoq; et thamma. et zaimo cum vi
tulis suis. et habitauerunt cum eis. humilia
uerunt eum dominus uiam p̄ acchaz
regem uida. eo qđ iudicā eum auxilio et
contemptu habuisset om̄i. ad dicitq;
cont̄ eum reglath phylath regem assy
rior̄. Qui et affecit eum. et nullo resis
tente uastauit. Igitur acchaz spoliata
domo dñi et domo regum et p̄ncipū
dedit regi assiror̄. muha. et tam nich
ei profuit. Insuper et in tempore angustie
sue aux̄ contemptam in dñm. Ip̄e p̄ se
re acchaz immolauit dñi damasci uic
tinas percussorib; suis. et dicit dñi regū
syrice aux̄ dicitur in quos ego placito hō
titi. et adierunt in. cum eorumq; ip̄i
fuerunt ruina eius. et uniuersa isrl̄. Duxer
unt itaq; acchaz om̄ib; uasib; domus d̄
atq; contractis clauis uniuersa templi d̄
et fecit altaria uniuersa angulib; isrl̄. In
om̄ib; quoq; urbib; uida. exieruntq; am̄
ad eremandum thul. atq; ad inuendū
p̄uocauerunt deum patrum suor̄. Reliq;
aū seruumum eius. et om̄ium opum
p̄mor̄ et nouissimor̄. sc̄pta sunt in libro
regum uida et israhel. Dormueruntq; ac
chaz cum pat̄ib; suis. et sepelierunt eum
in ciuitate diuid. neq; enim receperunt
in sepulcrum regum isrl̄. **XXVIII.**

Regnavitq; ezechiel filius eius pro eo.
Igitur ezechiel regnare cepit. cum. xx.
v. eet annor̄. et. xx. viii. regnauit i
isrl̄. sionem mat̄ eius abia filia za
charie. fecitq; qđ erant placitum in con
sp̄cū dñi iuxta om̄ia que fecerat dñi
pat̄ eius. Ip̄e anno et mense p̄mo regni
sui aperuit ualuas dom̄ d̄. ad dicitq;
sacerdotes atq; leuitas. et congregauit
eos in partem orientalem. dicitq; ad eos.
Audite me leuite et sanctificamini. nū
date domum dñi d̄ pat̄i uir̄. au
fate om̄e immundiciam de sc̄nario.
Peccauerunt pat̄es n̄i et fecerunt malū i
consp̄cū domini d̄ n̄i. derelinquentes
eū. auerterunt facies suas a tabernaculo

ut faceret phasem mente secundo. Non enim ac-
ciderunt facere in tempore suo. quia sacerdos
tel qui possent suscipere sanctificationem non fue-
runt. et ipsi nec dum congregatus erat et in
placuit sermo dei regi et omni multitudinibus et
decreuerunt ut mitterent nuntios in uniuersam israhel.
de bethabee usque ad dan. ut uenirent et facerent domi-
no deo israhel in iherosolima. Quia enim non fecerunt
sicut in lege moysi preceptum est. Proceperuntque
curiosos cum epistolis regis imperio et principibus
eius uniuersum israhel et iudam. iuxta id quod rex
uoluerat predicantes. filii autem reuerentium ad do-
minum deum habraham et ysaac et ysaiah et re-
uerterunt ad reliquias que effugerunt manum
regis assyriorum. Nolite fieri sicut patres uestris et
fratres. qui recesserunt a domino deo patrum suorum
et tradiderunt eos uniuersum ut ipsi comitarentur. Nolite
indurare ceruicem uestram sicut patres uestris. Et tra-
dite manus domino. et uenite ad sanctuarium
eius quod sanctificauit metrum. Seruare uero
deus patrum uestrorum et ait uobis in seruis
eius. Si enim uos reuertimini sicut ad dominum. frater uestris
et filii uestris habebunt misericordiam dominus suus qui
illos duxit captiuos. et reuertentur in manum hanc.
Sicut enim et clementer est deus deus israhel et non auertit
faciem suam a uobis. si reuertimini sicut ad eum. Igitur
curiosos pergebant uolentes de ciuitate inci-
uitatem per terram effraym. et zabulon. illis
uidentibus. et sub sannathis eos. Attamen quidam
uius exaser et manasse. et zabulon acquiescente
consilio. uenerunt in iherosolimam. In uida uero factum est man-
datum. ut daret eis cor unum. et facerent unum preceptum
regis. et principum uerbum domini. Congregati
sunt in iherosolimam multi ut facerent sollempni-
tatem azimorum. in mense secundo. Et surgentes destru-
erunt altaria que erant in iherosolimam. atque uniuersa
in quibus ydolis adolebatur incensum subu-
rentes. procedunt in terram eedon. Immola-
uerunt autem phasem quatuordecima die mensis scilicet.
Sacerdotes quoque atque leuite tandem sancti-
ficata obtulerunt holocausta in domo domini. ite-
renuntque in ordine suo iuxta dispositionem
legis moysi hominis dei. Sacerdotes uero suscipie-
bant effundendum sanguinem de manibus leui-
tarum. eo quod multa turba sanctificata sit esset.
et uideo leuite immolauit phasem hunc qui non
occurrerunt sanctificationi domino. Magna etiam
pari preceptum de effraym et manasse et ysachar
et zabulon que sanctificata non fuerat co-
medit phasem. non iuxta quod scriptum est. et omni
pro eis ezechiel dicens. De bonis yherosolimam

cunctis qui in toto corde requirunt dominum de-
um patrum suorum. Et imputauit eis quod mi-
nus sanctificati sunt. Quem exaudiuit deus
et placuit ei. feceruntque filii israhel qui inueni-
sunt in iherosolimam sollempnitatem azimorum. vii.
diebus in lectura magna. laudantes dominum per
singulos dies. Leuite quoque et sacerdotes per or-
gana que suo officio congruebant. Et locutus est
ezechiel ad cor omnium leuitarum qui habebant
intelligentiam bonam super dominum. Et
comedunt. vii. diebus sollempnitatis immo-
lantes uictimas pacificorum. et laudantes do-
minum deum patrum suorum. Placuitque uniuersis
multitudini. ut celebrarent et alios. vii. di-
es. quod et fecerunt cum ingenti gaudio. Ezechiel
enim rex iuda prouexit multitudinem uille-
tarum. et. vii. milia ouium. pincipes uero de-
derunt preceptum tauros mille. et oues. x. milia.
Sanctificata est ergo sacerdotum plurima
multitudo. et hilaritate perfusa omnis tur-
ba iuda tum sacerdotum et leuitarum quam
uniuersis frequenter que ueniant ex israhel. presbiterorum
quoque de terra israhel. et habitaculum in iuda-
stiaque est gaudis celebrata in iherosolimam. qualis a
diebus salomonis filii dauid regis in ea urbe
non fuerat. Surrexerunt autem sacerdotes
atque leuite benedicentes preceptum et exaudiuit
uox eorum. prouexitque oratio in habitaculum
sanctum celi.

Quia hoc fuissent uite celebrata egressus
est omnis israhel qui inuenit in iherosolimam
iuda et fregerunt simulacra. succideruntque
luco. demoliti sunt excelsa. et altaria de-
struxerunt. non solum de uniuerso iuda et
beniamin. Sed effraym quoque et manasse. de
uice penitus euerent. Sicutque sunt omnes
filii israhel in possessione et ciuitate. Ezechiel
uero constituit turmas sacerdotales et leuiticas
prouisiones suas unumquemque in officio
suo tam sacerdotum uidelicet quam leuitarum
ad holocausta et ad pacificos. ut conferrentur
canerentque in partibus castro domini. Pars autem
regis erant. ut de ipsa eius sicut offerretur ho-
locustum mane semper et uespere. sabbatis
quoque et kalendis et sollempnitatibus certis
sicut scriptum est in lege moysi. Precepit et preceptum
habnatum in iherosolimam. ut darent partes sa-
cerdotibus et leuitis. ut possent uacare legi dei.
Quod cum percrebuisset in auribus multi-
tudinibus plurimas obtulerunt primitias sicut
israhel. frumentum uini et olei. mellis quoque et

omnium que gignit humus decimas obtru-
 lerunt. Et er filij isrl et uida qui habitabant
 in urbibus uida. obtrulerunt decimas bouum
 et ouium. decimasq; scap. que uenerunt dno
 dno suo atq; uniuersa portantes. fecerunt acuos
 plurimos. mensis tunc ceperunt acernozza
 cere furtim. et mense septimo complexe-
 runt. etc. Cumq; egressi fuissent ezechiel et
 pnceps eius uiderunt aceruos. et benedixerunt
 domino ac ipse isrl. Interrogauitq; ezechiel
 sacerdos. et leuitas. cur ita iacent acerui.
 Respondit illi. aharias sacerdos pimus de stirpe
 sadoch dicens. Ex quo ceperunt offerre p mune
 in domo dno comedimus. et saturati sumus. re-
 manseruntq; plurima. eo qd benedixerunt
 dno ipse suo. Reliquiaz aut copia e ulla qm cer-
 uis. Precepit igitur ezechiel ut pauerent
 horrea in domo dno. Quia cum fecissent intu-
 lerunt tam p mntas qm decimas. et quecuq;
 uouerunt fideliter. sunt aut p fcauoz. chone-
 mal leuita. et semei frater eius scap. post que
 hehriel. et azarias. et naath. et alahel. et hieri-
 mihel. et iozabab quoq; et hehriel. et iofna-
 chias. et maath. et tananias ppositi. sub ma-
 nibz choneme. et semei frat eius. etc. in pio
 ezechie regis. et azarie pontificis domi dno
 ad quos omnia p mntabant. Choro v filii iem-
 na leuitas. et iunior orientalis porte ppositus
 erant hii que sponte offerrebantur dno pa-
 mntasq; et consecratas in sco scap. et sub cu-
 ra eius eden. et beniamin. iesue. et semeias.
 amarias quoq; et sechenias in ciuitatibus
 sacerdotum. ut fideliter distribuerent fratribz
 suis. partes in maioribus atq; minoribus exceptis
 mays abannul. et b. et supra cunctis qui in g-
 uelintur templum dno. et quid qd p die
 singulos conuocabant in multo atq; ob-
 seruationibus uerbi diuinitatis sual. sacerdo-
 tibus p famulas et leuitas a uicelimo an-
 no et supra per omnes et turmas sual uni-
 uersas multitudin tam uoculis qm
 libris eoz. utriusq; lege fideliter ab i de hii q
 sanctificata suant p belant. Et filioz
 aaron per agl. et sub urbana urbium si-
 gular. dispositi erant uny qui partes dis-
 buent uniuerso sexui masculino de sacer-
 dotibus et leuitas. fecit q ezechias uniuersa que
 uocamus in omni iuda. operentibus e homi-
 et rectum. et vni coram dno dno suo. uniuersa
 cultura domus dno uerbi legem et cerimo-
 nias. uolens requirere dno suu in toto cor

Ampl
no

de suo fecit et prosperatus est. XXXII.

Postque et huiusmodi citate. uenit senna-
 cherib rex assyriorum. et ingressus uiam. obse-
 dit ciuitates munitas uolentes egypte. Quia cum
 audisset ezechiel uenire scilicet sennacherib et to-
 tum belli impium uera contra isrlm intro-
 cum pncipibus consilio uniuersis fortissimus. ut
 obtineret capita fontium qui erant extra ur-
 tem. et hoc omnium pncipibus sententia con-
 gregauit plurima. multitudine et obtu-
 lerunt cunctos fontes et riuos qui flue-
 bant in medio. etc. dicens. ne ueniant re-
 ges assyriorum et inueniant aquas habun-
 dantiam. Edificauit quoq; agens in uide
 omnem murum qui fuerat dissipatus et extru-
 xit turres desuper et forniculatum altum mu-
 rum in statuauitq; mollo in ciuitate di-
 uid et fecit uniuersum genus armaturam et cy-
 pios. constituitq; pncipes bellatorum. meda-
 til. et conuocauit uniuersos in platea porte
 ciuitatis. ac locutus est ad eos dicens. Vni-
 uersa agite et confortamini nolite timere. nec
 paueritis regem assyriorum. et uniuersam mul-
 tudinem que e cum eo multo enim plures
 uobis sunt qm cum illo. Cum uero bra-
 chium arietum. nobiscum dno dno. qui
 auxiliator e nris pugnatq; pro nob. Co for-
 tatusq; e ipse huiusmodi uerbi ezechie
 regis iuda. Que postquam gesta sunt. misit
 sennacherib rex assyriorum. seruos uniuersos
 ipse eum cum uniuerso exercitu. obsidit
 iachin. ad ezechiam regem iuda. et ad omne
 isrlm qui erant in urbe diebus. Hec dicit sen-
 nacharib. In quo habentes fiducia sedent ob-
 lesi in ierusalem. Num ezechiel decepit uos. ut
 tradat mori infame et siti. affirmans qd d-
 us nris liber uos de manu regis assyriorum. Num
 qd no iste e ezechiel qui destruxit cyclosa illi
 et alia. et pcepit uide et isrlm diebus. coram
 altis uis adhibitis. et misit comburens et
 censum. An ignoratis que ego fecim. et pu-
 tres in cunctis terrarum isrlm. Numqd pre-
 ualuit dno gentium cuiusq; terrarum libente
 regione suam de manu nra. Quis e de v-
 niuersis dno gentium. qual uastauerunt pa-
 tres nri. qui potuit erue isrlm suu de man-
 u mea. ut possit et dno nris erue uos de hac ma-
 nu. Non uos ergo decipiat ezechiel. nec u-
 na persuasio deludat. neq; credat ei. Si
 enim nullus potuit dno cunctarum gentium
 atq; regnorum. libente isrlm suu de manu

mea et de manu patrum moꝝ. conſequē
 nec ſi ſit potit eruerē uos de hac manu. Et
 ſata multa locuti ſunt ſerui eius contra
 dominū dñm. et contra ezechiam ſerūū ei.
 Epistolā quoq; ſcripſit plenas blaſphemie
 dñm dñm iſrl et locutus eſt ad ſum eum. Si
 cur dñi gentium ceceſſerunt non potant h
 beare pꝛs ſuos. de manu mei ſic rē eze
 che eruerē non potit pꝛm de manu ſua. In
 ſuper et clamore magno lingua uidaui cōf
 pꝛm qui ſcedit inimicū iſrlm pꝛonabat.
 ut reueret eol. et caperet ciuitatem. locutū
 ē contra dñm dñm iſrlm. ſicut ad ſum dōs
 pꝛloꝝ tꝛe opera manūū hominū. Oraunt
 igitur ezechial rex. et etnaſ filius amos pro
 phetaꝝ ad ſum hie blaſphemiam ac uocife
 rati ſunt uſq; ad celum. Et miſit dō angꝛm
 qui percuſſit omnem uirū robuſtum et
 bellatoꝛē. et pꝛncipem exercitus regis aſſyꝛoꝝ
 reuſuſq; ē cum ignominia mꝛam ſuam.
 Cumq; ingreſſi eēt domum dñi ſui. filii qui
 egreſſi ſunt de fenestꝛa eius interfecerunt eū
 gladio. Saluauitq; dō ezechiam. et habitato
 rē iſrlm de manu ſennacharib regis aſſyꝛo
 rum et de manu om̄m. et pꝛtꝛer eis ſalutē
 et quietem per circuitū. opꝛtꝛ etiam deſe
 rebant hoſtalꝛ et ſiſtina domno iſrlm
 et munita ezechie regi uita. Qui exatꝛ
 ē poſt hoc coram cunctis gentibꝛ. In diebꝛ
 illis egrotauit ezechial uſq; ad mortē. et oia
 uit dñm. exaudiuitq; eum. et dedit ei
 ſignum. ſi nō uicta ſiſtina que acceperat
 reſtꝛuit qꝛ eleuatum ē cor eius. et ſcā ē cō
 tꝛmē ſua. et contra uictam ac iſrlm. hū
 lꝛatūq; ē poſtea. eo qd exatꝛatum ſuū cor
 eius tꝛm iſe qm habitatoꝛes iſrlm. et dō
 non uenit ſuper eos un dō iudicibꝛ ezechie.
 fuit aū ezechial dñes et mchꝛul uide. et
 thelꝛuꝝ et plunꝛos congregauit argenti
 et aurꝛ et lapidꝛ pꝛcioſi. armatū et armoz. vñ
 ueſtꝛ gentꝛ. et uſq; magnꝛ pꝛch. apꝛozū qꝛ
 frūmꝛ uſq; et olei. et pꝛſepia om̄m iūmto
 rum. carnaſq; peccoz. et urbes ſex edifica
 uit. habebat quippe greges ouū et arꝛto
 rum innumerabiles. eo qd dedit ei dñs
 ſubſtanꝛ multam nuntꝛ. Ipē ē ezechial qui
 obruuit ſuperiores fontes aquaz. gyon.
 et auit eos. ſubter ad occidentē urbis nū.
 In omnibꝛ operibꝛ ſuis fecit proſpere qꝛ uolū
 tati ſuꝛ inſegatione pꝛncipum babilonis
 qui miſi fuerunt ad eū. ut interogarent

de portento qd acciderit ſuper tꝛam. deſe
 quid eum ſi ut temptaretur. et nota ſiēnt
 omnia que erant in corde eius. Reliqua autē
 ſermonum ezechie. et mꝛaz eius ſcripta ſe
 in uſtꝛōe elayē filij amos pꝛphē. et in libro re
 gum uici et iſrahel. Dormiuitq; ezechias
 cum patꝛibꝛ ſuis. et ſepelietur eū ſuper ſe
 pulcra filioꝝ dauid. et celebrant eum excoꝛ
 al iudaꝛ ſua et omnes habitatoꝛes ie
 ruſalem.

Regnavitq; manasse filius eius pro eo. duo
 decem annorum erat manasse cum reg
 nare cepisset. et l. v. annis regnavit in iſrlm.
 fecit aū malum domino iuxta abhomi
 nationes gentium qual subuerit dō coram
 filiis iſrl. et conuerſus inſtaurauit excelsa
 que demolitus fuerat ezechial patꝛ eius. con
 ſtruxitq; aras baalam. et fecit lucꝛ et adora
 uit omne mꝛam celi. et coluit eā. Edifi
 cauit quoq; altaria in domo dō. de qua dixit
 ut dō. In iſrlm erit nōm meum in eternum.
 Edificauit aū mea cuncto exercitꝛ celi. et duo
 bulatꝛ domus dō. transiitq; fecit filioꝝ
 ſuos per ignem in ualle bennon. Obſerua
 bit ſompꝛia ſedatꝛtꝛ auguria maleſtꝛ ar
 tꝛibꝛ inſeruebat. habebat ſecum magos. et
 incantatoꝛes. multaq; mala operatus ē eo
 rum domino. ut irritaret eum. In capella
 quoq; et conſtatle ſignum poſuit in domo dō
 de qua locutus ē ſ ad dauid et ad ſalomōnē
 filium eius dicens. In domo hac et in iſrlm q
 elegi de cunctis urbꝛ iſrl. ponam nōm me
 um in ſempꝛiternum. et modo non faciā pedē
 iſrl. de ſua qm tradidi patꝛibꝛ eoz. ita dō
 tꝛpꝛt. ſi cuſtoditꝛ face que pꝛcepꝛ eſt. cūo
 tamq; legem. et ceremonias atq; iudicē. per
 manū moyſi. Igitur manasse dixit uita
 et habitatoꝛes iſrlm. ut ſicer malum ſup
 ſꝛ gentes qual ſubuerit dō aſſie ſuozū.
 locutusq; ē ad ad eum. et ad pꝛm illuſ. et ad
 tꝛmē uoluit. Ideo ſuper iudicē eſ pꝛncipꝛ qꝛ
 erit rex aſſyꝛoꝝ. cepitq; manassen. et
 unctum cathenis atq; compedibꝛ duxit
 in babilonē. Qui poſtqꝛm anguſtatꝛ eſt
 orauit dominū deum ſuū. et egꝛt penitē
 ciam ualde coram dō patꝛum ſuoz. repꝛe
 eruntq; eū. et obſecrunt eum in tꝛte.
 et exaudiuit orationem eius. reduciſq; ē
 iſrlm in magnam ſuam. Et conſtruxit man
 ſes qd dō iſe eſt ſ. Poſt hoc edificauit mu
 rum eſ cunctꝛ ad occidentē gꝛ. in dō

uale ab introitu porte pilaum per aron
 tum usq; ad ophel. et exaltavit illum uehemen
 ter. Constituitq; principes exercitus in uicibus ei
 utriusq; uici munitis. et abstulit eos aliosq;
 et simula eorum de domo dñi. aut quosq; quis
 fecerat in monte domus dñi. et in iherosolymis. et p
 iecit omnia ex urbem. Porro iustaurauit
 altare dñi. et immolauit super illud uictimas
 et pacificas et laudes. precepitq; iude ut seruiret
 dño dñi usq; ad hunc. attamen adhuc populus immolabat
 dño dñi suo in excelis. Reliqua aut gestorum
 manasse. et obsecrationes ad dñm sunt. Vbi
 quoq; uidentium qui loquebantur ad eum i
 nomine dñi dñi utl. comminatur in seculis
 regum israhel. Quoties quoq; euis. et quidmo
 euis. et cuncta peccata atq; contempnenda loca et in
 quibus edificauit excelsa. et fecit lucos et sta
 tuas antequam ager pñiam. scripta sunt et
 sermonibus ozai. Dormiuit ergo manasses
 cum patribus suis. et sepelierunt eum in do
 mo sua. regnauitq; pro eo filius eius amon.
 Viginis duorum annorum erat amon cum reg
 nare cepisset. et duobus annis regnauit. et duo
 bus annis regnauit in iherosolymis. feceratq; malum
 in conspectu dñi sicut fecerat manasses pater eius.
 et cunctis ydolis que manasses fuerat fa
 bicaus. immolauit atq; seruauit. et non est
 reuertus faciem dñi sicut reuertus est ma
 nasses pater eius. et multo maiora reliquit.
 Cumq; uniuersis aduersum eum seruis su
 missecunt eum in domo sua. Porro reliq;
 pp multitudine cesis huius qui amon pcesser
 unt constituerunt regem oziam filium eius.
Octo annorum erat **XXXIII** pro.
 Josias cum regnare cepisset. et xxx. et
 uno anno regnauit in iherosolymis. feceratq; qd
 rectum erat in conspectu dñi. et ambulauit
 i iherosolymis. et iherosolymis non declinauit neq;
 ad dexteram neq; ad sinistram. Octauo autem
 anno regni sui cum adhuc esset puer cepit
 querere dñm patris sui dauid. et duodecimo
 anno postquam cepit. mundum uidam
 iherosolymis ab excelis et lucis simulaculorum. et sculp
 turis. destruxerunt quoq; eorum eo aut huius
 et simula que superposita fuerant de moli
 ti sunt. Lucos quoq; eorum et sculptura sic
 cidit atq; sinituit. et super tumulos eorum
 qui in ces immolauit conuertuerunt sitag
 montis dispersit. Omnia preterea sacerdotum
 sinituit multasq; ydolorum. mundaueruntq;

uidam et iherosolymis. et iherosolymis et
 estherum et symeon usq; neptalim cuncta
 subuertit. Cumq; altaria dissipasset et lucos
 et sculptura contulisset in frusta. cunctaq; de
 iherosolymis demoluit esset de uniuersa terra israhel
 reuertente in iherosolymis. Igrediente anno octauo dca
 mo regni sui mundata iam terra misit saphan
 filium helchie. et maasan principem ciuitatis
 et ioha filium iachaz. ac commentariis. ut i
 staurarent domum dñi sui. Qui uenerunt
 ad helchiam sacerdotem magnum. acceperunt
 ab eo pecunia que allata fuerat in domum
 dñi. et qm congregauerunt leuite ianitores de
 manasse. et estherum de uniuersis reliquit et
 iherosolymis. et ab omni quoq; iuda et beniamin et hu
 bitatibus iherosolymis. tradiderunt in manus eorum
 qui preerat operibus in domo dñi. ut istau
 rant templum. et in forma quoq; lara
 rent. Attuli dederunt eam artificibus et cen
 tauris. ut emerent lapides de lapideis
 et ligna ad commensuras edificii. et ad con
 tignationem domorum. quas destruxerunt re
 gel iuda. Qui fideliter cuncta faciunt. et
 ianitorum operancium. iohar et abias
 de filiis manasse zacharias et moollam de
 filiis eiahy qui ungelant opus. omnes leui
 te scientes in organis canit. Super eos uero
 qui ad uarios usus onera portabant. erant
 sebe et magus de leuitis ianitores. Cumq; ef
 ferent pecuniam que allata fuerat in te
 plum dñi. repperit helchias sacerdos librum
 legis dñi per manum moysi. et ait ad saphan
 scribam. Librum legis inueni in domo dñi.
 Et tradidit ei. At ille intulit uolumen ad re
 gem. et narrauit ei omnia. Omnia que dedit
 in manus seruorum tuorum ecce compleuit
 argentum qd repperit in domo dñi confla
 uerunt. datumq; est pfectis artificibus. et om
 ni operi fabricancium. preterea tradidit in
 helchias sacerdos hunc librum. Quem cum
 tate plene roctasset. audissetq; ille uerba
 legis. scilicet uestimenta. et precepit helchie. et
 hucham filio saphan et abton filia mcha
 saphan quoq; scribe et alie seruis regis do
 cent. Ite et orate dñm pro me. et pro reliq;
 israhel. et iuda super uniuersis sermonibus
 libri istius qui repperit est. Magnus est tu
 uis dñi stant super nos. eo qd non custo
 diuimus precepta nra uerba dñi. ut facerent
 omnia que scripta sunt in libro uolumine

ut enim dicit desolationis esse habitatum us-
 dum complentur. hoo anni. Anno au pmo
 cyri regis perlatum adeoplondum sermonē
 dō quem locutus fuerat per os hieremie. susci-
 tavit dō spm cyri regis piaz. qui iussit p dca
 ti in uniuerso regno suo t per septuaginta dies.
 hec dicit cyrus rex perlat. Omnia regna t're d-
 dit in dō d'celi. et ipse pcepit in ut edificarem
 ei domum in iherlm que ē in iudea. Quis exo-
 bilis monū p'lo eius. Sit dō d'celi cum eo t
 ascendant.

Incipit prologus in Esdra.

Difficilis sit fide qd ps
 oculi annegare. nec dum statui-
 Ham neq uob aliq imperanti-
 bus abnuie sententie ē. r magni-
 tudo onerit imposita. ita ceruicel p'mo ut
 ante sub fasche tuendum sit. qm leuandū.
 Accedunt ad hoc mudoz studia. qui omne
 qd scribitur reprehendendum putant. Et ut
 dum contra se conscia repugnante publice
 loquantur que occulte legunt in se. ut clama-
 re compellat et dice. Domine libera aīam me-
 am alabilis inquit et lingua dolosa. Tereus an-
 nus ē qd semper scribit atq' recedit ut hebree
 librum uobis de hebree transierim. quasi nō
 habent greci r latina uolumina. aut quidq'
 ē qd a uob ueritur non statim ab omibz con-
 spicendum sit. frustra aū ut ait quidam nūz
 neq aliud fatigando n odum quere extreme
 deūne ē. Itaq' obsecro uos in domnon r ho-
 gamine h'mi. ut puata leodee contenta libri
 nō essent in publicam. nec fastidiosis inge-
 ritatibus. utentibz eoz. supercilium. qui uidi-
 aut t'm de aliis. r ipi fide nil uolunt. Siqui
 aū scribunt sunt quibz nra non displicent. h'it
 t'buat exemplar. ad monentes ut hebrea no-
 mina. quoz. quibus n'ho uolumine copia ē.
 distincte r per inualla describant. sicut enī
 p'odit emdāle librum. nisi emdāto uoluntario
 rum diligentia conseruetur. Nec quemqm
 moueat quod unus a nob editus liber ē. n ap-
 etoz t'm et q'm libri compunt delectetur. q' r
 apud hebreez h'edie neemieq' sermones. i un-
 uolumi cantantur. et que non h'entur apud
 illos. nec de. xx. iiii. senonibz sunt p'ocul ab-
 hicienda. Siqui aū. h'c uob opposuit inter-
 p'oz quoz. exemplaria uarietas ipa laetia
 r'etula demonstrat. nec pot unq' uerū assey
 qd auersum ē. mittite eum ad euangelia i
 quibz multa ponuntur de uet' testamento

que apud hoc. interprez non habent. ue-
 lud illud qm nazareus uocabitur. et exo-
 gypto uocauit filium meū. et uidebit in
 quem compurunt. multaq' alia que la-
 tiori opax referuimus. et querite ab eo v
 scriba sunt. Cumq' proferte non potuit. uos
 legite de h'is exemplariis que nupera nobis
 edita maledicoz. cotidie linguul confodū-
 tur. S; ut adcompensum ueniam. certe
 qd uatur sum equissimum ē. Ceteri aliqd
 qd nō h'entur ingreat. uel aliter habetur qm a
 me uersum ē. Quis interprem ianant. In-
 terrogent hebreez. et ipi auctoribz transla-
 tion. uel arrogent uel derogent fide. Ita
 r aliud ē si clausit qd d' oculis in uolū ma-
 ledice. r n imitantur grecoz studiu r de-
 uolentiam. qui post hoc translators. iā ē
 ewangelio chorulente. uideoz r hebionitas
 legi uel interpretet. aquilam uideat sym-
 nachum et theodotionē. et curiose legūt. et
 per ougenul labore. in h'anaone eēt' delectant
 qm magis latini qm greci ē debent. qd exuta
 tem ēient grecam ale ad mutuat. P'imum
 enim magnoz. sumptū ē. et infinite dif-
 ficultat' exempla. posse habē omnia s ind-
 r qui h'it et hebree sermonis ignaz sunt.
 magis erubunt. ignorant' quis emittit ve-
 riu dicit. Quod r sapientissimo euidā nup
 ap grecos accidit. ut uitalam sc'pture sentē
 relinquit. vniul cuiuslibz interpret' sc'ptur
 errorem. s'ot autem qui hebree lingue late par-
 uam habentur sc'lam r latinis nobis ut cumq'
 sermo non de ē. r de aliis possunt mag' uideare
 r ea que ipi intelligunt in ipa lingua exp'ne
 Itaq' licet ex cyru s'iblet uelozq' h'on incedia
 iacter. nunqm in eum tuuante ē s'lebit elod-
 um. eam p'eta lingua saluauer. Legant qui
 uolunt qui nolunt abiciant. euentent ap'oz
 itaq' calumpnentur. magis nū caritate pro-
 uocatoz ad studium. qm illoz. detracioe r odio
 detoretoz.

Incipit Esdra. I.

Hanno pmo cyri regis perlat. ut completur v-
 dum dō exore hieremie suscitavit dō spm cy-
 ri regis p'latum et r'aduz uocem i uniuerso
 regno suo eciam per septuaginta dies. hec d'
 cyrus rex perlat. Omnia regna t're dedit in
 domnu deul'celi. et ipse pcepit in ut edificare
 ei domū in iherlm que est in iudea. Quis ē i uob
 de uniuerso p'eul'. Sit d' uolū cum eo. De-
 scendat iherlm que ē in iudea. et edificet domū
 dō d' iher. ipē ē d' qui est in iher. et omz reliq'